

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN
PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI
NEGERI SEMBILAN
TAHUN 2009

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA TAHUN 2009 **NEGERI SEMBILAN**

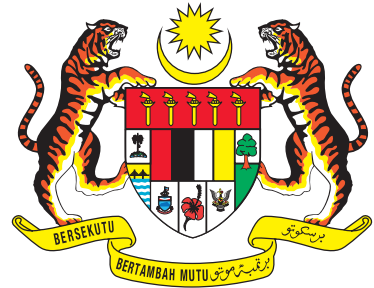
DEWAN UNDANGAN NEGERI SEMBILAN

JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA

JABATAN AUDIT NEGARA MALAYSIA
No. 15, Aras 1-5
Persiaran Perdana, Presint 2
62518 WILAYAH PERSEKUTUAN PUTRAJAYA

www.audit.gov.my

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

**PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN
PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI
NEGERI SEMBILAN
TAHUN 2009**

**JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA**

KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
KATA PENDAHULUAN	vii
INTISARI LAPORAN	xiii
BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI SEMBILAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009	
Pendahuluan	3
Objektif Dan Kaedah Pengauditan	4
Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2009	4
BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI	
Prestasi Kewangan	7
Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri	7
Wang Tunai	10
Pelaburan	11
Akaun Hasil Disatukan	12
Akaun Pinjaman Disatukan	19
Akaun Amanah Disatukan	20
Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	29
Akaun Memorandum	30
Rumusan Dan Syor Audit	36
BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI	
Pencapaian Pelaksanaan Projek Pembangunan Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9)	41
Rumusan	43
BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/ AGENSI NEGERI	
Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti	47
Objektif Pengauditan	48
Skop Dan Kaedah Pengauditan	48
Jenis Kawalan	49
Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri	60
Rumusan Dan Syor Audit	61

PERKARA	MUKA SURAT
Pemeriksaan Audit Mengejut	62
Pendahuluan	62
Penemuan Audit	63
 BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN DAN PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI	
Pendahuluan	67
Pengauditan Penyata Kewangan	67
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan	68
Pengesahan Penyata Kewangan	69
Pembentangan Penyata Kewangan	69
Prestasi Kewangan	70
Analisis Tunggakan Cukai Taksiran	72
Rumusan Dan Syor Audit	73
 BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI	
Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan	77
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri	77
PENUTUP	81
 LAMPIRAN	
I Sijil Ketua Audit Negara	85
II Lembaran Imbangan	86
III Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	87
IV Penyata Akaun Memorandum	88
V Penyata Akaun Hasil Disatukan	89
VI Nota Kepada Penyata Kewangan	90

KATA PENDAHULUAN

1. Perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit Penyata Kewangan dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Besar Negeri Sembilan. Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong akan menitahkan supaya Laporan ini dibentangkan di Parlimen manakala Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Besar Negeri Sembilan menitahkan supaya Laporan ini dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Sembilan. Bagi memenuhi tanggungjawab ini, Jabatan Audit Negara telah menjalankan dua kaedah pengauditan seperti berikut:

1.1 Pengauditan Penyata Kewangan

Untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berkenaan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan mengenainya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Selain menentukan gambaran kedudukan benar dan saksama terhadap kedudukan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, Jabatan Audit Negara telah membuat analisis terhadap kedudukan kewangan Kerajaan Negeri sama ada sangat baik, baik, memuaskan atau tidak memuaskan.

1.2 Indeks Akauntabiliti Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri

Tujuan Jabatan Audit Negara memperkenalkan Indeks Akauntabiliti (AI) pada tahun 2007 adalah untuk mengukur prestasi pengurusan kewangan Jabatan secara objektif dan telus bagi menambah baik ke arah pengurusan kewangan yang cemerlang. Pemarkahan diberi berdasarkan kepada tahap pematuhan terhadap peraturan-peraturan kewangan berhubung dengan kawalan pengurusan, terimaan, perbelanjaan, kumpulan wang amanah/akaun amanah/deposit, aset, pinjaman, pelaburan dan penyata kewangan. Pelaksanaan AI ini boleh membantu mewujudkan budaya kerja berasaskan amalan terbaik. Selain itu, budaya "**membetulkan yang biasa dan membiasakan yang betul**" bukan sahaja dapat mempertingkatkan kecemerlangan pengurusan kewangan Jabatan malah aspek integriti, keutuhan dan akauntabiliti yang ditekankan oleh Kerajaan akan dapat dicapai.

2. Laporan saya mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan Tahun 2009 disediakan hasil daripada pengauditan yang dijalankan di beberapa Jabatan/Agensi Negeri sepanjang tahun 2009. Bagi tujuan pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2009, pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen yang berkaitan dengan pembayaran dan terimaan telah dijalankan di Pejabat Perbendaharaan Negeri.

3. Laporan ini dibahagikan kepada enam Bahagian seperti berikut:

- BAHAGIAN I** - Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2009
- BAHAGIAN II** - Analisis Kewangan Kerajaan Negeri
- BAHAGIAN III** - Rancangan Pembangunan Kerajaan Negeri
- BAHAGIAN IV** - Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
- BAHAGIAN V** - Penyerahan, Pengesahan Dan Pembentangan Penyata Kewangan Dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri
- BAHAGIAN VI** - Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Dan Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri

4. Di samping memenuhi kehendak perundangan, saya berharap laporan ini dapat dijadikan sebagai salah satu asas untuk memperbaiki segala kelemahan dan meningkatkan lagi tahap pengurusan wang awam. Ini penting untuk menjamin setiap Ringgit Malaysia yang dipungut dan dibelanjakan akan dapat menyumbang kepada pembangunan dan kesejahteraan hidup rakyat sesebuah negeri.

5. Pada pendapat saya, prestasi kewangan Kerajaan Negeri dan tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri boleh ditingkatkan sekiranya semua pihak yang terlibat mempunyai lima perkara yang diringkaskan sebagai **SIKAP** iaitu:

- a) **SUPERVISION** – Penyeliaan yang rapi diberi kepada kerja yang diserahkan kepada pegawai bawahan. Ketua Jabatan perlu memastikan garis panduan yang jelas dan terperinci disediakan sebagai rujukan oleh penjawat awam untuk menjalankan tugas mereka. Penjawat awam pula perlu melaporkan kemajuan kerja mereka secara berkala.
- b) **INTEREST** – Setiap penjawat awam perlu melaksanakan tugas mereka dengan penuh minat, dedikasi dan tidak ada sikap sambil lewa.
- c) **KNOWLEDGE** – Setiap penjawat awam mempunyai pengetahuan yang cukup dalam bidang tugas masing-masing. Bagi tujuan ini, program latihan yang berterusan perlu dilaksanakan.
- d) **ATTITUDE** – Setiap penjawat awam perlu melaksanakan tugas dan tanggungjawab masing-masing dengan penuh tanggungjawab, jujur dan amanah.
- e) **PROCEDURE** – Prosedur kerja yang lengkap dan jelas diwujudkan serta dipatuhi.

6. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai Jabatan/Agensi Negeri yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

**Ketua Audit Negara
Malaysia**

Putrajaya

21 Jun 2010

INTISARI LAPORAN

BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI SEMBILAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

1. Pada keseluruhannya, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan menunjukkan gambaran yang benar dan saksama terhadap kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2009.

BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

2. Analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Sembilan pada tahun 2009 adalah memuaskan. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada tahun 2009 berjumlah RM289.11 juta dan mengalami peningkatan sejumlah RM113.47 juta (64.6%) berbanding tahun 2008. Nisbah semasa melebihi dari 1 menunjukkan kecairan tunai Kerajaan Negeri adalah baik untuk menampung tanggungan semasa. Pada tahun 2009, perbelanjaan mengurus berkurangan sejumlah RM24.05 juta (8.7%) sementara Akaun Kena Bayar bertambah RM1.21 juta (10.3%). Manakala Tunggakan Hasil berkurangan sejumlah RM28.29 juta (20.7%) dan masih tinggi bagi tahun 2009 yang berjumlah RM108.17 juta. Langkah perbelanjaan berhemat telah berjaya mengurangkan pembayaran sejumlah RM342.05 juta (12.9%). Pada tahun 2009, Kerajaan Negeri berjaya menjelaskan bayaran balik pinjaman berjumlah RM20.12 juta kepada Kerajaan Persekutuan.

BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

3. Pencapaian prestasi perbelanjaan RMKe-9 belum dapat dinilai secara keseluruhannya kerana tahun 2009 adalah tahun keempat RMKe-9 dilaksanakan. Bagaimanapun, pada tahun 2009 daripada RM111.90 juta yang telah diperuntukkan bagi lapan Jabatan, sejumlah RM96.36 juta atau 86.1% telah dibelanjakan. Sehingga tahun 2009, sebanyak 819 daripada 974 projek atau 84.1% telah berjaya disiapkan di bawah RMKe-9.

BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

4. Pada tahun 2009, pengurusan kewangan berasaskan Indeks Akauntabiliti telah dijalankan di 13 buah Jabatan/Agensi Negeri terdiri dari tujuh Jabatan Negeri, tiga Agensi Negeri dan tiga Pihak Berkuasa Tempatan. Prestasi pengurusan kewangan bagi Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri Sembilan, Pejabat Daerah Dan Tanah Seremban, Majlis Perbandaran Port Dickson dan Majlis Agama Islam Negeri Sembilan adalah pada tahap sangat baik, manakala sembilan Jabatan/Agensi Negeri adalah pada tahap baik.

BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN DAN PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

5. Pada tahun 2009, prestasi penyerahan penyata kewangan Agensi Kerajaan Negeri Sembilan adalah baik di mana 13 daripada 14 agensi telah menyerahkan Penyata Kewangan Tahun 2009 masing-masing untuk diaudit. Kesemua 14 Penyata Kewangan tahun 2008 telah dikeluarkan Sijil Audit di mana kesemuanya telah diberi Sijil Tanpa Teguran. Sehingga 31 Mei 2010, semua Penyata Kewangan Tahun 2008 berserta Sijil Ketua Audit Negara telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri.

BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

6. Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan Tahun 2008 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada 20 November 2009. Sepanjang tahun 2009 sehingga 31 Mei 2010, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri telah bermesyuarat enam kali dan membincangkan Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2006 dan 2007. Perbincangan mengenai pengurusan kewangan telah diadakan tiga kali melibatkan Majlis Daerah Kuala Pilah, Jabatan Kehakiman Syariah, Pejabat Daerah Dan Tanah Jempol dan Perbadanan Kemajuan Negeri Sembilan.

BAHAGIAN I

**PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI SEMBILAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009**

BAHAGIAN I

PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI SEMBILAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

1. PENDAHULUAN

1.1 Seksyen 16(1) Akta Acara Kewangan, 1957 menghendaki Pihak Berkuasa Kewangan Negeri menyediakan Penyata Kewangan secepat mungkin selepas penutupan akaun bagi tahun berkenaan. Penyata tersebut hendaklah dikemukakan kepada Ketua Audit Negara dalam tempoh tujuh bulan selepas berakhirnya tahun kewangan berkenaan untuk diaudit seperti diperuntukkan di bawah Seksyen 9 Akta Audit, 1957.

1.2 Selaras dengan peruntukan undang-undang tersebut, Pegawai Kewangan Negeri telah mengemukakan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 kepada Ketua Audit Negara pada **24 Februari 2010**. Penyata tersebut melaporkan semua urusan kewangan asas tunai bagi tahun 2009 yang berkaitan dengan sumber dan penggunaan wang awam. Penyata tersebut mengandungi Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

1.2.1 Lembaran Imbangan menunjukkan jumlah wang tunai dan pelaburan yang dipegang bagi ketiga-tiga Akaun Kumpulan Wang Disatukan iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Amanah Disatukan dan Akaun Pinjaman Disatukan. Selaras dengan asas perakaunan tunai ubahsuai yang diguna pakai oleh Kerajaan Negeri, hanya pelaburan am dan pelaburan yang dipegang bagi maksud amanah tertentu sahaja dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Manakala pelaburan lain dilaporkan dalam Penyata Akaun Memorandum.

1.2.2 Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai menunjukkan penerimaan dan pembayaran bagi tahun 2009. Terimaan adalah terdiri daripada hasil, pinjaman, terimaan modal dan terimaan lain seperti amanah dan deposit. Pembayaran pula adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal dan bayaran balik pinjaman.

1.2.3 Penyata Akaun Memorandum adalah akaun yang menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan Negeri. Aset Kerajaan Negeri merangkumi Pinjaman Boleh Dituntut, Pelaburan, dan Tunggakan Hasil. Manakala tanggungan Kerajaan Negeri pula terdiri daripada Hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan.

2. OBJEKTIF DAN KAEDAH PENGAUDITAN

2.1 Pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 adalah untuk memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

2.2 Pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen dijalankan secara berterusan sepanjang tahun 2009. Pemerhatian Audit mengenainya telah dibangkitkan dengan pihak Pejabat Kewangan Negeri Sembilan dan Jabatan-jabatan Negeri melalui surat pengurusan sebaik sahaja sesuatu pengauditan selesai dijalankan.

3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

Pengauditan Penyata Kewangan telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan. Akta dan piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan bagi mendapat kepastian yang munasabah sama ada Penyata Kewangan adalah bebas daripada kesilapan dan ketinggalan yang ketara. Pengauditan itu termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan penzahiran yang mencukupi dalam penyampaian Penyata Kewangan. **Pada Pendapat Audit, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan pada keseluruhannya menunjukkan gambaran yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 dan rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.** Sijil Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disertakan bersama dengan Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum, Penyata Akaun Hasil Disatukan dan Nota Kepada Penyata Kewangan adalah seperti di **Lampiran I** hingga **Lampiran VI**.

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4. PRESTASI KEWANGAN

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2009, juga membuat analisis mengikut prinsip asas tunai terhadap data kewangan bagi menentukan tahap prestasi kewangan Kerajaan Negeri. Hasil analisis yang dijalankan adalah berdasarkan Penyata Wang Tunai, Penyata Pelaburan, Penyata Akaun Hasil Disatukan, Penyata Akaun Pinjaman Disatukan, Penyata Akaun Amanah Disatukan, Penyata Akaun Memorandum Aset, Penyata Akaun Memorandum Liabiliti dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

4.1 KEDUDUKAN KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4.1.1 Mengikut Lembaran Imbangan, Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2009 adalah berjumlah RM289.11 juta. Jumlah tersebut terdiri daripada aset berbentuk wang tunai sejumlah RM265.71 juta dan pelaburan sejumlah RM23.40 juta. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.1**.

Jadual 4.1
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Hasil Disatukan	79.42	74.96	(4.46)	(5.6)
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	96.22	214.15	117.93	122.6
	<i>i) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	(229.02)	(226.37)	2.65	1.2
	<i>Kumpulan Wang Pembangunan</i>	(206.39)	(234.87)	(28.48)	(13.8)
	<i>Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	136.55	167.68	31.13	22.8
	<i>Kumpulan Wang Amanah Bekalan Air</i>	(159.18)	(159.18)	0.00	0.0
	<i>ii) Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	253.50	374.89	121.39	47.9
	<i>iii) Akaun Wang Deposit</i>	71.74	65.63	(6.11)	(8.5)
	Jumlah	175.64	289.11	113.47	64.6

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.1.2 Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan Negeri telah mengalami peningkatan ketara sejumlah RM113.47 juta atau 64.6% iaitu daripada RM175.64 juta pada tahun 2008 menjadi RM289.11 juta pada tahun 2009. Peningkatan ini antara lain disebabkan oleh peningkatan Kumpulan Wang Amanah Disatukan kepada RM214.15 juta atau 122.6% pada

tahun 2009 berbanding RM96.22 juta pada tahun 2008. Analisis Audit terhadap kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tahun 2009 berbanding 2008 mendapati perkara berikut:

- a) Penurunan Akaun Hasil Disatukan sejumlah RM4.46 juta atau 5.6% antaranya adalah disebabkan oleh penurunan hasil cukai sejumlah RM2.01 juta atau 1.7% daripada RM115.52 juta pada tahun 2008 kepada RM113.51 juta pada tahun 2009. Di samping itu jumlah terimaan bukan hasil berkurang sejumlah RM17.59 juta atau 21.8% kepada RM63.02 juta pada tahun 2009 berbanding RM80.61 juta pada tahun 2008.
- b) Peningkatan Akaun Amanah Disatukan sejumlah RM117.93 juta atau 122.6% adalah disebabkan peningkatan dalam Pelbagai Akaun Amanah Kerajaan sejumlah RM31.13 juta atau 22.8% daripada RM136.55 juta pada tahun 2008 kepada RM167.68 juta pada tahun 2009. Akaun Amanah Awam juga mengalami peningkatan sejumlah RM121.39 juta atau 47.9% kepada RM374.89 juta pada tahun 2009 berbanding RM253.50 juta pada tahun 2008.

4.1.3 Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.2** dan di **Carta 4.1**.

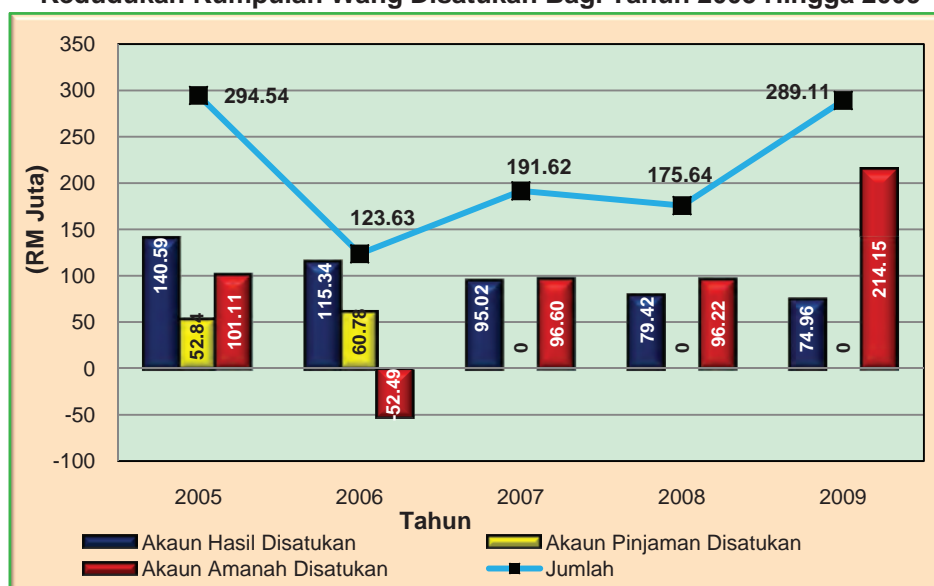
Jadual 4.2
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Bagi Tempoh Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Akaun Hasil Disatukan	140.59	115.34	95.02	79.42	74.96
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	52.84	60.78	0.00	0.00	0.00
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	101.11	(52.49)	96.60	96.22	214.15
	<i>i) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	(320.91)	(259.73)	(229.78)	(229.02)	(226.37)
	<i>Kumpulan Wang Pembangunan</i>	(224.79)	(205.19)	(190.69)	(206.39)	(234.87)
	<i>Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	47.87	104.64	120.09	136.55	167.68
	<i>Kumpulan Wang Bekalan Air</i>	(143.99)	(159.18)	(159.18)	(159.18)	(159.18)
	<i>ii) Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	89.25	95.53	239.57	253.50	374.89
	<i>iii) Akaun Wang Deposit</i>	57.08	76.08	69.90	71.74	65.63
	<i>iv) Akaun Kena Bayar</i>	275.70	35.62	16.91	**	**
	Jumlah	294.54	123.63	191.62	175.64	289.11

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Nota: Baki Akaun Kena Bayar bagi tahun 2008 dan 2009 diambil kira di bawah Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Carta 4.1
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Analisis Audit terhadap kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tempoh 2005 hingga 2009 mendapati perkara berikut:

- a) Kumpulan Wang Disatukan mencatat prestasi tertinggi pada tahun 2005 dengan jumlah RM294.54 juta.
- b) Akaun Hasil Disatukan mengalami penurunan berterusan sejak tahun 2005. Penurunan tertinggi dicatatkan pada tahun 2005 berbanding 2006, iaitu sejumlah RM25.25 juta atau 17.9%.
- c) Akaun Pinjaman Disatukan pada tahun 2007, 2008 dan 2009 berbaki sifar disebabkan oleh semua pinjaman yang diterima telah dipindahkan ke Kumpulan Wang Pembangunan dan Akaun Amanah Projek Pembangunan Bekalan Air.

4.1.4 Analisis Nisbah Semasa adalah untuk mengukur kedudukan kecairan tunai Kerajaan Negeri dalam membiayai jumlah Tanggungan Semasa. Jumlah Aset Semasa terdiri daripada kesemua jumlah wang tunai di dalam Penyata Wang Tunai dan jumlah pelaburan yang terdapat di dalam Penyata Pelaburan. Manakala jumlah Tanggungan Semasa pula terdiri daripada jumlah Akaun Kena Bayar tahun 2009, jumlah deposit dan jumlah tunggakan bayaran balik pinjaman kepada Kerajaan Persekutuan. Sekiranya nisbah yang dihasilkan melebihi dari 1, maka ini menunjukkan tanda yang positif dari segi kedudukan kecairan tunai sesebuah Kerajaan Negeri. Analisis Nisbah Semasa pada tahun 2009 mendapati **Nisbah Semasa Kerajaan Negeri Sembilan adalah lebih daripada 1 iaitu 1.37:1. Nisbah yang diperoleh menunjukkan bahawa kecairan tunai Kerajaan Negeri adalah baik untuk menampung jumlah tanggungan semasa.**

4.2 WANG TUNAI

4.2.1 Wang tunai merupakan aset yang terdiri daripada wang tunai dengan bank, wang tunai dalam perjalanan dan wang tunai dalam tangan pada 31 Disember. Wang tunai dengan bank terdiri daripada baki Akaun Semasa dan baki akaun lain yang dikhasakan untuk tujuan tertentu, wang tunai dalam perjalanan iaitu wang tunai yang belum dibankkan dan wang tunai dalam bank yang belum diambil kira dalam buku tunai pada 31 Disember. Manakala wang tunai dalam tangan terdiri daripada panjar wang runcit.

4.2.2 Analisis perbandingan kedudukan wang tunai bagi tahun 2009 dan tahun 2008 menunjukkan peningkatan berjumlah RM113.47 juta atau 74.5% kepada RM265.71 juta berbanding RM152.24 juta pada tahun 2008. Analisis perbandingan kedudukan wang tunai bagi tahun 2009 dan 2008 adalah seperti di **Jadual 4.3**.

Jadual 4.3
Baki Wang Tunai Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	147.20	264.23	117.03	79.5
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	5.00	1.46	(3.54)	(70.8)
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.04	0.02	(0.02)	(50.0)
Jumlah		152.24	265.71	113.47	74.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Peningkatan baki wang tunai bagi tahun 2009 sejumlah RM113.47 juta atau 74.5% antaranya disebabkan peningkatan baki wang tunai dalam bank sejumlah RM117.03 juta atau 79.5% daripada RM147.20 juta pada tahun 2008 kepada RM264.23 juta pada tahun 2009.

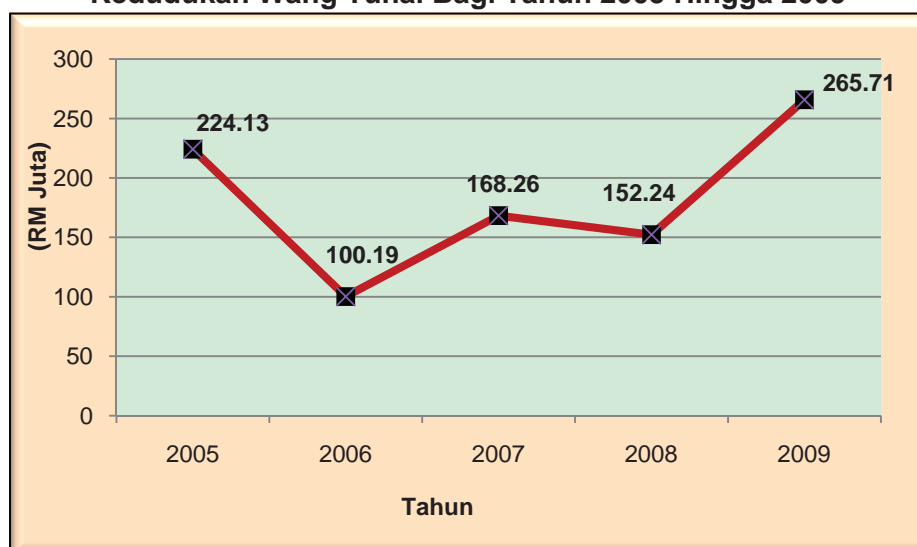
4.2.3 Kedudukan baki wang tunai bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.4** dan di **Carta 4.2**. Baki tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.4
Baki Wang Tunai Bagi Tempoh Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	(37.47)	90.83	163.01	147.20	264.23
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	261.56	9.32	5.22	5.00	1.46
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.04	0.04	0.03	0.04	0.02
Jumlah		224.13	100.19	168.26	152.24	265.71

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.2
Kedudukan Wang Tunai Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.3 PELABURAN

Seksyen 8 Akta Acara Kewangan, 1957 menyatakan Kerajaan Negeri boleh membuat pelaburan di bank, institusi kewangan dan syarikat sekiranya mempunyai lebihan wang. Pelaburan yang dibuat melalui wang lebihan Akaun Kumpulan Wang Hasil Disatukan ditunjuk dalam Lembaran Imbangan, manakala pelaburan melalui peruntukan belanja mengurus ditunjuk di Penyata Akaun Memorandum.

4.3.1 Pada akhir tahun 2009 pelaburan saham Kerajaan Negeri dalam Lembaran Imbangan berjumlah RM23.40 juta iaitu tidak berubah berbanding tahun 2008. Kedudukan pelaburan saham Kerajaan Negeri bagi tahun 2009 berbanding 2008 adalah seperti di **Jadual 4.5**.

Jadual 4.5
Kedudukan Pelaburan Saham Kerajaan Negeri
Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Pelaburan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Telekom Malaysia Berhad	3.85	3.85	0.00	0.0
2.	Tenaga Nasional Berhad	8.06	8.06	0.00	0.0
3.	Malaysia Airport Holding	11.00	11.00	0.00	0.0
4.	Amanah Saham Bank Islam	0.49	0.49	0.00	0.0
Jumlah		23.40	23.40	0.00	0.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.3.2 Kedudukan pelaburan saham Kerajaan Negeri bagi tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.6**.

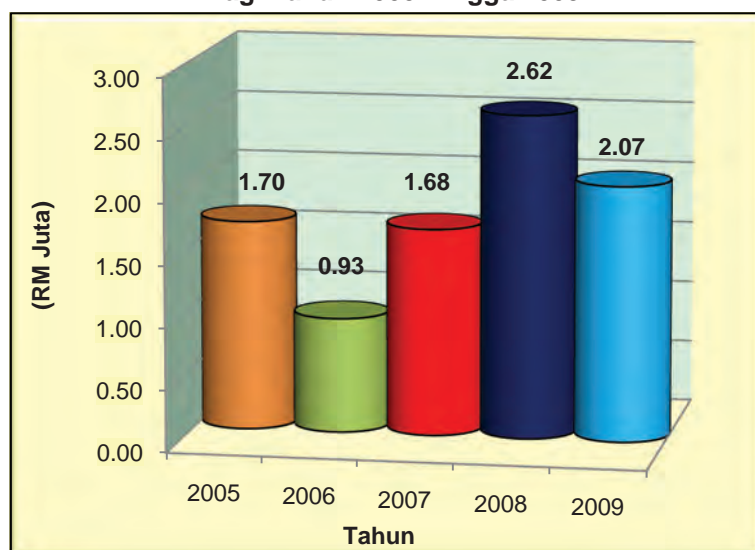
Jadual 4.6
Kedudukan Pelaburan Saham Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Pelaburan	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Telekom Malaysia Berhad	3.85	3.85	3.85	3.85	3.85
2.	Tenaga Nasional Berhad	8.05	8.05	8.06	8.06	8.06
3.	Malaysia Airport Holding Berhad	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00
4.	Amanah Saham Bank Islam	0.39	0.42	0.45	0.49	0.49
5.	Wang Amanah	0.11	0.12	0.00	0.00	0.00
Jumlah		23.40	23.44	23.36	23.40	23.40

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.3.3 Dividen yang diterima dari tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Carta 4.3**.

Carta 4.3
Penerimaan Dividen Saham Kerajaan Negeri
Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.4 AKAUN HASIL DISATUKAN

Pada keseluruhannya Akaun Hasil Disatukan berkurangan sejumlah RM4.46 juta atau 5.6% menjadi RM74.96 juta pada tahun 2009 berbanding RM79.42 juta pada akhir tahun 2008. Pengurangan ini adalah disebabkan penurunan hasil cukai sejumlah RM2.01 juta atau 1.7% daripada RM115.52 juta pada tahun 2008 kepada RM113.51 juta pada tahun 2009. Di samping itu jumlah terimaan bukan hasil juga berkurangan sejumlah RM17.59 juta atau 21.8% kepada RM63.02 juta pada tahun 2009 berbanding RM80.61 juta pada tahun 2008.

4.4.1 Hasil

a) Kutipan Hasil Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan

Kerajaan Negeri Sembilan memungut tiga jenis hasil yang terdiri daripada Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Pada tahun 2009 kutipan hasil sebenar berkurangan sejumlah RM38.76 juta atau 13.5% berbanding dengan anggaran yang diluluskan seperti di **Jadual 4.7**.

Jadual 4.7
Kutipan Hasil Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan
Tahun 2009

Bil.	Kategori Hasil	Anggaran Diluluskan (RM Juta)	Hasil Sebenar (RM Juta)	Lebihan/(Kurangan)	
				(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	156.48	113.51	(42.97)	(27.5)
2.	Hasil Bukan Cukai	65.86	71.26	5.40	8.2
3.	Terimaan Bukan Hasil	64.21	63.02	(1.19)	(1.8)
Jumlah		286.55	247.79	(38.76)	(13.5)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

b) Kutipan Hasil Sebenar Tahun 2009 Berbanding Tahun 2008

Pada keseluruhannya hasil yang dikutip oleh Kerajaan Negeri pada tahun 2009 berjumlah RM247.79 juta iaitu berkurangan sejumlah RM12.91 juta atau 4.9% berbanding tahun 2008 berjumlah RM260.70 juta. Pengurangan hasil tersebut adalah disebabkan oleh pengurangan hasil cukai sejumlah RM2.01 juta atau 1.7% kepada RM113.51 juta pada tahun 2009 berbanding RM115.52 juta pada tahun 2008. Terimaan bukan hasil juga berkurangan sejumlah RM17.59 juta atau 21.8% kepada RM63.02 juta pada tahun 2009 berbanding RM80.61 juta pada tahun 2008. Jumlah hasil mengikut tiga kategori adalah seperti di **Jadual 4.8**.

Jadual 4.8
Kutipan Hasil Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Kategori Hasil	Tahun		Lebihan/(Kurangan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	115.52	113.51	(2.01)	(1.7)
2.	Hasil Bukan Cukai	64.57	71.26	6.69	10.4
3.	Terimaan Bukan Hasil	80.61	63.02	(17.59)	(21.8)
Jumlah		260.70	247.79	(12.91)	(4.9)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

c) Prestasi Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tempoh 5 Tahun

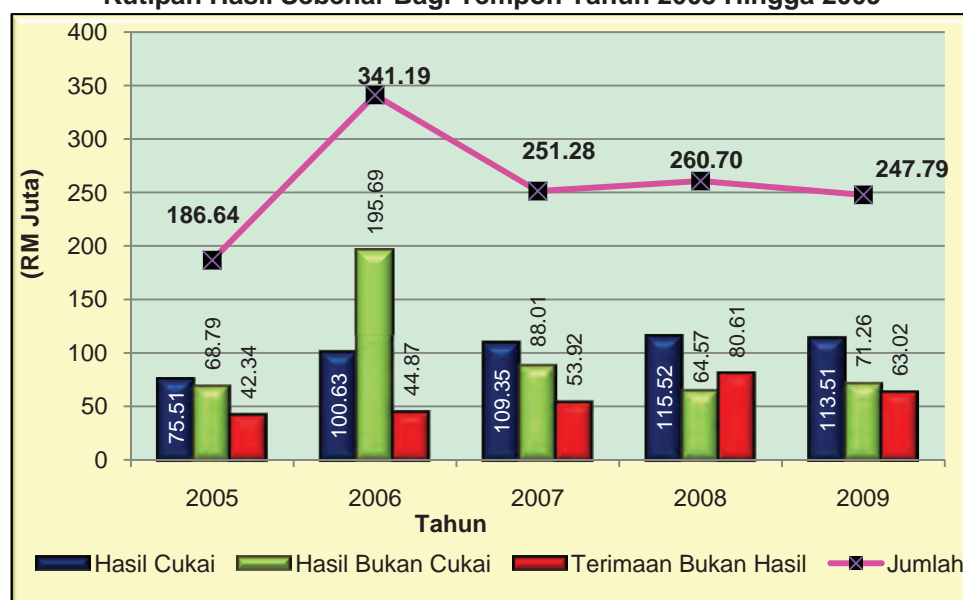
Kutipan hasil Kerajaan Negeri menunjukkan jumlah hasil negeri meningkat antara dua hingga tiga tahun bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009. Prestasi hasil negeri bagi tempoh 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.9** dan di **Carta 4.4**.

Jadual 4.9
Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tempoh Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Kategori Hasil	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai	75.51	100.63	109.35	115.52	113.51
2.	Hasil Bukan Cukai	68.79	195.69	88.01	64.57	71.26
3.	Terimaan Bukan Hasil	42.34	44.87	53.92	80.61	63.02
Jumlah		186.64	341.19	251.28	260.70	247.79

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.4
Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tempoh Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

d) Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tempoh 5 Tahun

Hasil Kerajaan Negeri merupakan sumber utama yang akan digunakan bagi tujuan perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009, penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri adalah daripada kutipan Cukai Tanah, Perkhidmatan dan Bayaran, Perolehan dari Jualan Barang-Barang, Lesen, Bayaran Pendaftaran dan Permit dan Terimaan dari Agensi Kerajaan. Analisis terhadap lima butiran penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri bagi tempoh 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.10**.

Jadual 4.10
Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tempoh
Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran Hasil	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Cukai Tanah	70.52	94.85	102.94	110.16	107.09
2.	Terimaan dari Agensi Kerajaan	40.38	43.71	47.14	60.43	58.51
3.	Perkhidmatan Dan Bayaran	14.66	135.15	10.70	12.84	13.15
4.	Perolehan Dari Jualan Barang-Barang	26.22	31.60	47.27	22.13	27.81
5.	Lesen, Bayaran Pendaftaran Dan Permit	14.98	11.70	13.42	12.81	14.43
Jumlah		166.76	317.01	221.47	218.37	220.99

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Analisis Audit mendapati bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009, kutipan Cukai Tanah adalah merupakan penyumbang terbesar antara lima butiran hasil tersebut dengan kutipan berjumlah RM485.56 juta bagi tempoh lima tahun berkenaan. Penyumbang kedua dan ketiga terbesar adalah daripada Terimaan Dari Agensi Kerajaan dan Perkhidmatan Dan Bayaran masing-masing berjumlah RM250.17 juta dan RM186.50 juta bagi tempoh lima tahun berkenaan.

- i) Peningkatan hasil ketara tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.11**.

Jadual 4.11
Peningkatan Hasil Ketara Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran Hasil	Pungutan Hasil		Peningkatan		Punca Peningkatan
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Cukai Keluaran Hutan	2.39	3.13	0.74	30.9	Peningkatan kutipan cukai eksport hasil hutan.
2.	Cukai Langsung Yang Lain	0.97	1.27	0.30	30.9	Rancangan Tanah Pinggir.
3.	Perolehan Dari Jualan barang-barang	22.13	27.81	5.68	25.7	Jualan bahan bercetak, premium tanah, jualan barang pertanian dan ternakan dan jualan harta benda Kerajaan.
Jumlah		25.49	32.21	6.72	26.4	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.4.2 Perbelanjaan Mengurus

Perbelanjaan mengurus terdiri daripada bayaran Emolumen, Perkhidmatan Dan Bekalan, Aset, Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap serta Pelbagai Perbelanjaan. Perbelanjaan asal yang diluluskan bagi perbelanjaan mengurus tahun 2009 ialah RM286.55 juta. Peruntukan ini telah ditambah sejumlah RM2.96 juta dan menjadikan peruntukan muktamad bagi tahun 2009 berjumlah RM289.51 juta. Peruntukan perbelanjaan mengurus ini telah berkurangan sejumlah RM47.71 juta atau 14.1% kepada RM289.51 juta

pada tahun 2009 berbanding RM337.22 juta pada tahun 2008. Daripada jumlah RM289.51 juta ini, sejumlah RM252.25 juta atau 87.1% telah dibelanjakan. Pada keseluruhannya perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri telah berkurangan sejumlah RM24.05 juta atau 8.7% kepada RM252.25 juta pada tahun 2009 berbanding RM276.30 juta pada tahun 2008. Pengurangan ini adalah disebabkan langkah berjimat cermat yang diamalkan oleh Kerajaan Negeri. Kedudukan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri bagi tahun 2009 berbanding tahun 2008 mengikut maksud perbelanjaan adalah seperti di **Jadual 4.12**.

Jadual 4.12
Perbelanjaan Mengurus Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	96.45	98.08	1.63	1.7
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	71.36	64.11	(7.25)	(10.2)
3.	Aset	3.99	2.11	(1.88)	(47.1)
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	101.44	84.41	(17.03)	(16.8)
5.	Perbelanjaan Lain	3.06	3.54	0.48	15.7
Jumlah		276.30	252.25	(24.05)	(8.7)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Analisis Audit menunjukkan dua maksud perbelanjaan iaitu Emolumen dan Perbelanjaan Lain menunjukkan peningkatan sejumlah RM1.63 juta dan RM0.48 juta masing-masing. Manakala tiga maksud perbelanjaan yang lain iaitu Perkhidmatan Dan Bekalan, Aset serta Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap mengalami penurunan. Peningkatan/penurunan Perbelanjaan Mengurus ketara pada tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.13**.

Jadual 4.13
Peningkatan/Penurunan Perbelanjaan Ketara Pada Tahun 2009 Berbanding Tahun 2008

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)		Punca Peningkatan/ Penurunan
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Emolumen	96.45	98.08	1.63	1.7	Peningkatan disebabkan penstrukturan semula perjawatan yang melibatkan Pejabat SUKNS, Pejabat Daerah Seremban dan Jabatan Hal Ehwal Agama Islam.

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)		Punca Peningkatan/ Penurunan
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	71.36	64.11	(7.25)	(10.2)	Penurunan selaras dengan langkah berjimat cermat yang diamalkan oleh Kerajaan Negeri.
3.	Aset	3.99	2.11	(1.88)	(47.1)	Penurunan selaras dengan langkah berjimat cermat yang diamalkan oleh Kerajaan Negeri.
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	101.44	84.41	(17.03)	(16.8)	Pengurangan caruman kepada Kumpulan Wang Pembangunan.
5.	Perbelanjaan Lain	3.06	3.54	0.48	15.7	Bayaran balik hasil, hapus kira cukai.
Jumlah		276.30	252.25	(24.05)	(8.7)	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

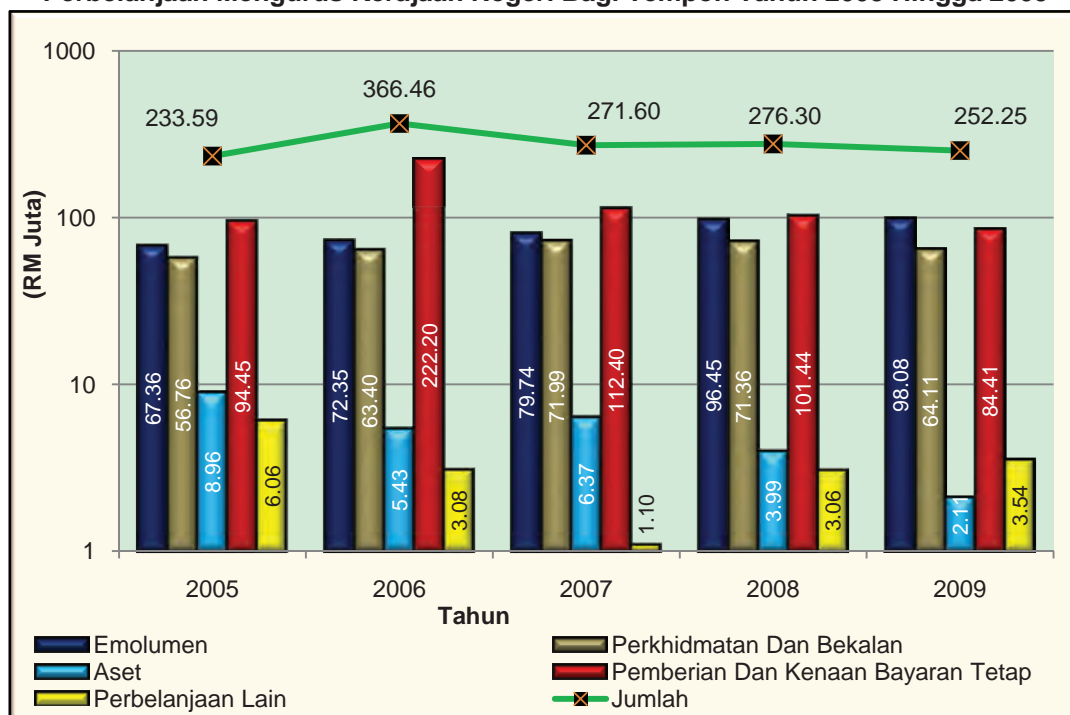
- a) Analisis perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri bagi tempoh lima tahun iaitu tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.14** dan di **Carta 4.5**.

Jadual 4.14
Kedudukan Perbelanjaan Mengurus Bagi Tempoh Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Perbelanjaan Mengurus	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Emolumen	67.36	72.35	79.74	96.45	98.08
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	56.76	63.40	71.99	71.36	64.11
3.	Aset	8.96	5.43	6.37	3.99	2.11
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	94.45	222.20	112.40	101.44	84.41
5.	Perbelanjaan Lain	6.06	3.08	1.10	3.06	3.54
Jumlah		233.59	366.46	271.60	276.30	252.25

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.5
Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri Bagi Tempoh Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Analisis terhadap prestasi kewangan Akaun Semasa mengambil kira perbandingan antara hasil dengan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri bagi tempoh perakaunan semasa dan tahun sebelumnya untuk mengukur kelebihan atau defisit bagi Akaun Hasil Disatukan. Pada tahun 2009, Akaun Hasil Disatukan Kerajaan Negeri telah mencatat defisit sejumlah RM4.46 juta berbanding defisit sejumlah RM15.60 juta pada tahun 2008 seperti di **Jadual 4.15**. Pengurangan defisit ini adalah disebabkan amalan perbelanjaan berhemat oleh Kerajaan Negeri.

Jadual 4.15
Prestasi Kewangan Akaun Semasa Pada Tahun 2008 Dan 2009

Bil.	Butiran	Tahun	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
Akaun Hasil Disatukan			
1.	Hasil	260.70	247.79
2.	Perbelanjaan Mengurus	276.30	252.25
Lebihan/ (Defisit)		(15.60)	(4.46)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Analisis perbandingan lebihan/defisit pendapatan bagi tahun 2005 hingga 2009 menunjukkan Kerajaan Negeri mengalami **defisit pendapatan bagi lima tahun berturut-turut. Bagaimanapun defisit ini berkurangan sejak tahun 2005 lagi.** Prestasi Hasil berbanding Perbelanjaan Mengurus bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.16**. Defisit tahun 2009 adalah yang terendah dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.16
Prestasi Hasil Berbanding Perbelanjaan Mengurus Bagi
Tempoh Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM juta)	2006 (RM juta)	2007 (RM juta)	2008 (RM juta)	2009 (RM juta)
1.	Hasil	186.64	341.20	251.28	260.70	247.79
2.	Perbelanjaan Mengurus	233.59	366.46	271.60	276.30	252.25
	Lebihan/(Defisit)	(46.95)	(25.26)	(20.32)	(15.60)	(4.46)

Sumber: *Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan*

4.5 AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

Akaun Pinjaman Disatukan adalah satu daripada Akaun Kumpulan Wang Disatukan di mana semua penerimaan dan pembayaran balik pinjaman diakaunkan. Akaun Pinjaman Disatukan ditubuhkan mengikut Perkara 99 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7(b) Akta Acara Kewangan, 1957.

4.5.1 Pada akhir tahun 2009, Akaun Pinjaman Disatukan berbaki sifar kerana semua pinjaman yang diterima telah dipindahkan ke Kumpulan Wang Pembangunan, Akaun Amanah Projek Pembangunan Bekalan Air dan Akaun Amanah Perayaan Hari Kemerdekaan Dan Urusan Rasmi Kerajaan. Kedudukan Akaun Pinjaman Disatukan bagi tahun 2009 berbanding 2008 adalah seperti di **Jadual 4.17**.

Jadual 4.17
Akaun Pinjaman Disatukan Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Pinjaman	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki 1 Januari	0.00	0.00	0.00	0.0
Terimaan	291.98	278.19	(13.79)	4.7
Bayaran	291.98	278.19	(13.79)	4.7
Baki Pada 31 Disember	0.00	0.00	0.00	0.0

Sumber: *Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan*

4.5.2 Pada tahun 2009 Kerajaan Negeri telah menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM278.19 juta. Sejumlah RM262.21 juta merupakan pinjaman bagi tujuh projek Bekalan Air iaitu Skim Bekalan Air Triang Daerah Seremban, Program Mengurangkan Kadar Kehilangan Kadar Air Tak Berhasil (NRW), Skim Bekalan Air Batu Hampar Bagi Daerah Port Dickson Dan Rembau, Membaik pulih, Menaik taraf Loji Rawatan Air Negeri Sembilan, Projek Sistem Agihan Ke Koridor Pembangunan Seremban Barat Dan Selatan dan Projek Pembinaan Loji Rawatan Ngoi-Ngoi Fasa 1. Manakala RM15.98 juta bagi Pinjaman Pelbagai.

4.6 AKAUN AMANAH DISATUKAN

Akaun Amanah Disatukan adalah satu daripada Akaun Kumpulan Wang Disatukan di mana semua penerimaan dan pembayaran wang amanah diakaunkan mengikut kehendak Arahan Amanah dan Surat Cara Amanah di bawah Seksyen 9 dan Seksyen 10 Akta Acara Kewangan, 1957. Akaun ini ditubuhkan mengikut perkara 99 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7 Akta Acara Kewangan, 1957. Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Deposit. Pada akhir tahun 2009 baki Kumpulan Wang ini meningkat sejumlah RM117.93 juta atau 122.6% kepada RM214.15 juta berbanding RM96.22 juta pada tahun 2008.

4.6.1 Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan mengakaunkan terimaan dari peruntukan Kerajaan dan bayaran bagi maksud tertentu mengikut Seksyen 10 Akta Acara Kewangan, 1957. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan disenaraikan dalam Jadual Kedua dan Ketiga Akta Acara Kewangan, 1957. Kumpulan Wang Amanah ini terdiri daripada Kumpulan Wang Pembangunan, Kumpulan Wang Amanah Bekalan Air dan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan. Pada akhir tahun 2009 Kumpulan Wang Amanah Kerajaan mengalami pengurangan defisit sejumlah RM2.65 juta kepada RM226.37 juta berbanding RM229.02 juta pada akhir tahun 2008. Pengurangan defisit ini adalah disebabkan peningkatan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan sejumlah RM31.13 juta pada akhir tahun 2009.

a) Kumpulan Wang Pembangunan

Kumpulan Wang ini ditubuhkan di bawah Akta Kumpulan Wang Pembangunan (Akta 70 Tahun 1966) dan diakaunkan ke Akaun Amanah Disatukan. Sumber kewangan Kumpulan Wang ini terdiri daripada caruman Akaun Hasil Disatukan, terimaan pemberian dan pinjaman dari Kerajaan Persekutuan serta terimaan bayaran balik pinjaman dari Agensi Kerajaan. Kumpulan Wang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud seperti yang ditentukan dalam Akta tersebut.

i) Pada akhir tahun 2009, Kumpulan Wang Pembangunan telah mencatatkan peningkatan baki defisit sejumlah RM28.48 juta atau 13.8% kepada RM234.87 juta berbanding defisit berjumlah RM206.39 juta pada tahun 2008. Kedudukan Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.18**. Sumber terimaan Kumpulan Wang Pembangunan adalah seperti di **Jadual 4.19**.

Jadual 4.18
Kedudukan Kumpulan Wang Pembangunan
Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Perkara	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Baki Pada 1 Januari	(190.69)	(206.39)	(15.70)	(8.2)
2.	Terimaan	96.21	67.88	(28.33)	(29.4)
3.	Perbelanjaan	111.91	96.36	(15.55)	(13.9)
4.	Lebihan/(Defisit)	(15.70)	(28.47)	(12.77)	(81.3)
Baki Pada 31 Disember		(206.39)	(234.87)	(28.48)	(13.8)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Jadual 4.19
Sumber Terimaan Kumpulan Wang Pembangunan Bagi Tahun 2009

Bil.	Sumber Terimaan	Jumlah Terimaan (RM Juta)
1.	Pindahan Dari Akaun Pinjaman Disatukan	15.98
2.	Pindahan Dari Akaun Hasil Disatukan	24.00
3.	Pemberian Pertumbuhan Hasil Bahagian II	6.86
4.	Pemberian Tahap Pembangunan, Ekonomi Dan Kesejahteraan Hidup	18.50
5.	Sewa Rumah Awam Kos Rendah	2.54
Jumlah		67.88

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

- ii) Analisis terhadap perbelanjaan pembangunan bagi tahun 2009 berbanding tahun 2008 menunjukkan lima maksud perbelanjaan pembangunan yang melibatkan empat jabatan mengalami peningkatan perbelanjaan antara 0.6% hingga 38.1%. Manakala sebanyak sembilan maksud perbelanjaan yang melibatkan lima jabatan mengalami penurunan perbelanjaan antara 0.1% hingga 56.4%.
- iii) Semakan Audit mendapati dua maksud perbelanjaan pembangunan yang melibatkan Jabatan Pengairan Dan Saliran dan Jabatan Kerja Raya mengalami peningkatan perbelanjaan masing-masing 22.4% dan 38.1% pada tahun 2009 berbanding tahun 2008. Butir-butir perbelanjaan pembangunan adalah seperti di **Jadual 4.20**.

Jadual 4.20
Peningkatan Perbelanjaan Pembangunan Yang Ketara
Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Jabatan	Perbelanjaan		Peningkatan Perbelanjaan		Punca Peningkatan
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	8.39	11.59	3.20	38.1	Pelaksanaan Projek Tebatan Banjir.
2.	Jabatan Kerja Raya	9.71	11.89	2.18	22.4	Pelaksanaan Projek Menaiktaraf Jalan, Mengganti Jambatan dan Kerja Ukur Dan Penyiasatan Tapak.
Jumlah		18.10	23.48	5.38	29.7	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

iv) Lima maksud perbelanjaan pembangunan yang melibatkan tiga Jabatan mengalami penurunan perbelanjaan yang ketara iaitu 33.6% hingga 56.4% pada tahun 2009 berbanding tahun 2008. Penurunan ini adalah disebabkan oleh pengurangan peruntukan pembangunan pada tahun 2009 dan masalah pengambilan balik tanah yang belum selesai serta penangguhan pembinaan projek. Butir-butir penurunan perbelanjaan adalah seperti di **Jadual 4.21**.

Jadual 4.21
Penurunan Perbelanjaan Pembangunan Yang Ketara
Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Jabatan	Perbelanjaan		Penurunan Perbelanjaan		Punca Penurunan
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Pengarah Tanah Dan Galian	0.31	0.20	0.11	35.5	Peruntukan yang diluluskan pada tahun 2009 sebanyak RM120,000 kerana pengurangan projek Tanah Pinggir.
2.	Setiausaha Kerajaan Negeri - Bangunan Kerajaan	23.19	13.66	9.53	41.1	Pada tahun 2009 peruntukan yang diterima berjumlah RM16 juta berbanding tahun 2008 sejumlah RM20.40 juta.
3.	Setiausaha Kerajaan Negeri (Perumahan)	4.02	2.67	1.35	33.6	Penentuan semula jenis kediaman Projek Rumah Rakyat belum mendapat kelulusan.
4.	Setiausaha Kerajaan Negeri (Pelancongan)	4.45	1.94	2.51	56.4	Kos penyediaan risalah, iklan, promosi dan kajian pelancongan yang sebelum ini dibayar di bawah vot pembangunan telah di bayar melalui vot perbelanjaan.
5.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	12.59	5.96	6.63	52.7	Proses pengambilan balik tanah bagi tapak masjid baru belum selesai.
Jumlah		44.56	24.43	20.13	45.17	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

b) Kumpulan Wang Bekalan Air

Kumpulan Wang Bekalan Air ditubuhkan di bawah Akta Kumpulan Wang Bekalan Air Tahun 1960. Sumber kewangan Kumpulan Wang ini terdiri daripada caruman Akaun Hasil Disatukan dan pindahan dari Akaun Pinjaman Disatukan. Mulai tahun 2009, Jabatan Bekalan Air telah dikorporatkan kepada Syarikat Air Negeri Sembilan (SAINS). Kedudukan baki Kumpulan Wang ini bagi tahun 2009 tidak berubah berbanding tahun 2008 iaitu berbaki debit sejumlah RM159.18 juta.

c) Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan terdiri daripada Akaun Penyelesaian, Akaun Perniagaan, Akaun Pinjaman, Kumpulan Wang Luar Jangka dan Pelbagai Kumpulan Wang. Pada akhir tahun 2009, baki Kumpulan Wang ini meningkat sejumlah RM31.13 juta atau 22.8% menjadi RM167.68 juta berbanding RM136.55 juta pada tahun 2008. Kedudukan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan bagi tahun 2009 dan 2008 adalah seperti di **Jadual 4.22**.

Jadual 4.22
Kedudukan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan
Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Akaun Amanah	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Penyelesaian	78.59	103.13	24.54	31.2
2.	Akaun Pinjaman	20.40	20.84	0.44	2.2
3.	Akaun Perniagaan	2.10	2.10	0.00	0.0
4.	Pelbagai Kumpulan Wang	33.46	39.61	6.15	18.4
5.	Kumpulan Wang Luar Jangka	2.00	2.00	0.00	0.0
Jumlah		136.55	167.68	31.13	22.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

d) Akaun Kena Bayar

Akaun Kena Bayar diwujudkan bagi menyelesaikan tanggungan Kerajaan Negeri kepada pembekal barangan dan perkhidmatan yang diperolehi oleh Kerajaan sehingga 31 Disember sesuatu tahun dan bayarannya dibuat pada bulan Januari tahun berikutnya. Pada tahun 2009, jumlah Akaun Kena Bayar telah meningkat sejumlah RM1.21 juta atau 10.3% kepada RM12.93 juta berbanding RM11.72 juta pada tahun 2008. Analisis peningkatan dan penurunan perbelanjaan Akaun Kena Bayar tahun 2009 berbanding 2008 adalah seperti di **Jadual 4.23**.

Jadual 4.23
Akaun Kena Bayar Mengikut Jabatan Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Jabatan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Daerah Dan Tanah Port Dickson	0.41	0.03	(0.38)	(92.7)
2.	Pejabat Daerah Kecil Dan Tanah Gemas	0.09	0.02	(0.07)	(77.8)
3.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	1.94	0.64	(1.30)	(67.0)
4.	Pejabat Daerah Dan Tanah Rembau	0.14	0.05	(0.09)	(64.3)
5.	Jabatan Kerja Raya	1.99	0.93	(1.06)	(53.3)
6.	Pejabat Daerah Dan Tanah Jempol	0.05	0.03	(0.02)	(40.0)
7.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	0.10	0.06	(0.04)	(40.0)
8.	Pejabat Daerah Dan Tanah Tampin	0.03	0.02	(0.01)	(33.3)
9.	Jabatan Kebajikan Masyarakat	0.03	0.03	0.00	0.0
10.	Jabatan Kehakiman Syariah	0.02	0.02	0.00	0.0
11.	Pejabat Daerah Dan Tanah Seremban	0.10	0.11	0.01	10.0
12.	Jabatan Pertanian	0.08	0.10	0.02	25.0
13.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kuala Pilah	0.03	0.04	0.01	33.3
14.	Pejabat Setiausaha Kerajaan	5.24	7.73	2.49	47.5
15.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	1.04	1.67	0.63	60.6
16.	Pejabat Kewangan Negeri	0.15	0.31	0.16	106.7
17.	Pejabat Daerah Dan Tanah Jelebu	0.03	0.07	0.04	133.3
18.	Jabatan Perhutanan Negeri	0.19	0.57	0.38	200.0
19.	Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian	0.02	0.11	0.09	450.0
20.	Jabatan Perancang Bandar Dan Desa	0.03	0.22	0.19	633.3
21.	Pejabat Mufti Negeri	0.01	0.17	0.16	1,600.0
Jumlah		11.72	12.93	1.21	10.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

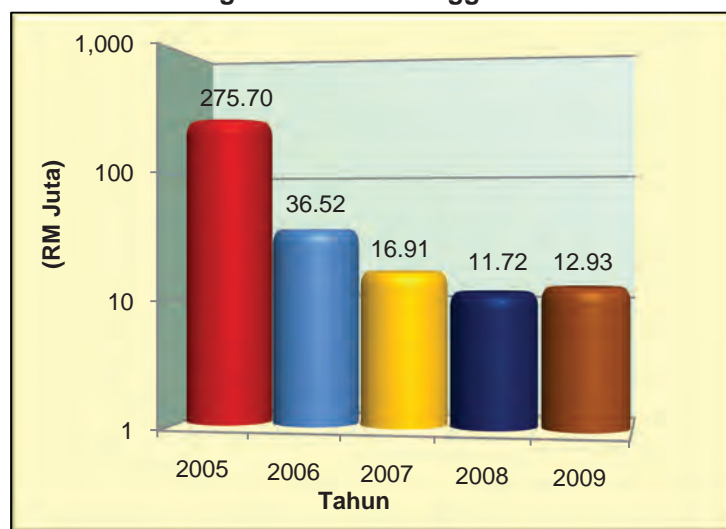
Pada tahun 2009, sebanyak 21 Jabatan membuat pembayaran di bawah Akaun Kena Bayar. Lapan daripada 21 Jabatan tersebut telah berjaya mengurangkan pembayaran di bawah Akaun Kena Bayar antara 33.3% hingga 92.7% berbanding tahun 2008 kerana telah membuat pembayaran dengan lebih cekap iaitu dalam tempoh 14 hari. Selain itu, 11 Jabatan menunjukkan peningkatan Akaun Kena Bayar antara 10% hingga 1,600%. Empat Jabatan menunjukkan peningkatan Akaun Kena Bayar tertinggi iaitu Pejabat Mufti Negeri, Jabatan Perancang Bandar Dan Desa, Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian dan Jabatan Perhutanan Negeri. Analisis perbandingan Akaun Kena Bayar bagi tempoh lima tahun menunjukkan ada peningkatan dan penurunan berselang tahun seperti yang ditunjukkan di **Jadual 4.24** dan **Carta 4.6**.

Jadual 4.24
Kedudukan Akaun Kena Bayar Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Perkara	Tahun				
	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
Akaun Kena Bayar	275.70	35.62	16.91	11.72	12.93
Jumlah	275.70	35.62	16.91	11.72	12.93

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.6
Kedudukan Akaun Kena Bayar
Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Analisis perbandingan antara jumlah perbelanjaan mengurus sebenar pada tahun 2009 berbanding perbelanjaan Akaun Kena Bayar pada tahun 2009 mendapati perbelanjaan mengurus berkurangan sejumlah RM24.05 juta atau 8.7% berbanding Akaun Kena Bayar mencatatkan peningkatan sejumlah RM1.21 juta atau 10.3%.

4.6.2 Kumpulan Wang Amanah Awam

Kumpulan Wang Amanah Awam ditubuhkan di bawah Seksyen 9 Akta Acara Kewangan, 1957. Kumpulan Wang ini mengakaunkan terimaan dari Kerajaan Persekutuan dan orang awam yang diamanahkan kepada Kerajaan Negeri. Sebanyak 33 Akaun Amanah Awam diselenggara pada tahun 2009. Pada akhir tahun 2009 baki Kumpulan Wang ini meningkat sejumlah RM121.39 juta atau 47.9% kepada RM374.89 juta berbanding RM253.50 juta pada tahun 2008. Peningkatan ini antaranya adalah disebabkan oleh perwujudan 10 akaun amanah yang baru berjumlah RM119.54 juta. Akaun amanah yang ditubuhkan pada tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.25**.

Jadual 4.25
Kumpulan Wang Amanah Awam Yang Ditubuhkan Pada Tahun 2009

Bil.	Akaun Amanah	Amaan (RM)
1.	Akaun Amanah Projek Pembangunan Bekalan Air	112,886,289
2.	Projek Pemasangan Paip Utama Dan Kolam Air Simpanan Port Dickson/Lukut	4,006,075
3.	Akaun Amanah Pembinaan Tambahan Sistem Pam Bukit Mendum, Seremban	1,470,000
4.	Akaun Amanah Perbelanjaan Mengurus Bekalan Air	1,110,750
5.	Akaun Amanah Keluarga Miskin Daerah Port Dickson	24,500
6.	Akaun Amanah Kenaboi River Challenge	16,523
7.	Akaun Amanah Keluarga Miskin Daerah Kecil Gemas	12,060
8.	Akaun Amanah Keluarga Miskin Daerah Tampin	6,086
9.	Akaun Amanah Keluarga Miskin Daerah Rembau	3,150
10.	Akaun Amanah Keluarga Miskin Daerah Seremban	900
Jumlah		119,536,333

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

a) Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri

Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri ditubuhkan di bawah Seksyen 9(1) Akta Acara Kewangan, 1957. Sumber dana akaun ini adalah daripada pemberian Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri, Badan-badan Swasta dan sumber lain. Akaun Amanah ini digunakan untuk membiayai kos penyelenggaraan semua jalan raya negeri dan lain-lain perbelanjaan pengurusan yang berkaitan. Pada tahun 2009 sejumlah RM125.06 juta bagi maksud pemberian jalan raya negeri telah diakaunkan ke akaun ini. Baki Kumpulan Wang ini meningkat sejumlah RM57.32 juta atau 48.9% menjadi RM174.49 juta pada tahun 2009 berbanding RM117.17 juta pada tahun 2008. Kedudukan Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri bagi tahun 2009 dan 2008 adalah seperti di **Jadual 4.26**.

Jadual 4.26
Kedudukan Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri
Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Perihal	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	54.40	117.17	62.77	115.4
Penerimaan	166.83	180.41	13.58	8.2
Pembayaran	(104.06)	(123.09)	(19.03)	(18.3)
Baki Pada 31 Disember	117.17	174.49	57.32	48.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Baki akaun ini bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.27**. Baki akaun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.27
Kedudukan Baki Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri
Bagi Tempoh Tahun 2005 Hingga 2009

Perihal	Tahun				
	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
Baki Pada 1 Januari	36.97	36.20	40.66	54.40	117.17
Penerimaan	61.95	61.44	95.10	166.83	180.41
Pembayaran	(62.71)	(56.99)	(81.36)	(104.06)	(123.09)
Baki Pada 31 Disember	36.21	40.66	54.40	117.17	174.49

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

b) Akaun Amanah Pengurusan SPEKS

Akaun ini telah ditubuhkan di bawah Seksyen 9 Akta Acara Kewangan, 1957 bagi maksud mengakaunkan wang yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri dan sumbangan lain bagi menjalankan aktiviti berkaitan Sistem Perakaunan Berkomputer Standard Kerajaan Negeri (SPEKS). Dana akaun amanah ini digunakan untuk pembelian peralatan dan perkakasan berkaitan sistem SPEKS, menjalankan program latihan, seminar dan mesyuarat mengenai SPEKS serta pelbagai program berkaitan SPEKS. Pada tahun 2009 sejumlah RM0.13 juta telah dibelanjakan daripada akaun ini. Baki akaun ini pada akhir tahun 2009 berjumlah RM0.85 juta.

c) Akaun Amanah Pusat Pembangunan Kemahiran Negeri

Akaun ini telah ditubuhkan di bawah Seksyen 9 Akta Acara Kewangan, 1957. Akaun amanah ini ditubuhkan dengan tujuan menjalankan aktiviti Pusat Pembangunan Kemahiran Negeri seperti pembelian bahan pembelajaran, pembayaran elaun tenaga pengajar logistik, gaji dan elaun kakitangan, elaun pelatih dan perbelanjaan lain yang berkaitan sebagaimana yang telah ditetapkan dalam arahan amanah. Sumber dana akaun ini adalah daripada geran Kerajaan dan akaun ini dikawal selia oleh Unit Perancang Ekonomi Negeri. Pada tahun 2009 sejumlah RM14.57 juta telah dibelanjakan. Baki akaun ini pada akhir tahun 2009 berjumlah RM9.71 juta.

d) Akaun Amanah Pembinaan Tambahan Sistem Pam di Bukit Mendum, Seremban

Akaun Amanah Pembinaan Tambahan Sistem Pam di Bukit Mendum, Seremban ditubuhkan bertujuan membiayai kos cadangan menambah kapasiti sistem pam ke tangki penimbal di Bukit Mendum, Daerah Seremban, Negeri Sembilan. Akaun ini dikendalikan oleh Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri. Sumber dana Akaun ini adalah daripada sumbangan Kerajaan Negeri, Kerajaan Persekutuan dan apa-apa hasil yang dibenarkan dan dipersetujui oleh jawatankuasa. Tiada perbelanjaan dibuat pada tahun 2009. Pada akhir tahun 2009 baki akaun ini berjumlah RM1.47 juta.

e) Akaun Amanah Projek Pembangunan Bekalan Air

Akaun amanah ini ditubuhkan bertujuan membiayai kos pembangunan projek bekalan air Negeri Sembilan dalam Rancangan Malaysia Ke Sembilan sehingga

selesai atau sehingga akaun projek berkenaan ditutup. Akaun ini dikendalikan oleh Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri. Sumber dana akaun ini adalah melalui pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan dan apa-apa hasil yang dibenarkan dan dipersetujui oleh jawatankuasa. Pada tahun 2009 sejumlah RM149.40 juta telah dibelanjakan. Pada akhir tahun 2009 baki akaun ini adalah berjumlah RM112.89 juta.

f) Akaun Amanah Pemasangan Paip Utama Dan Kolam Air Simpanan Port Dickson/Lukut

Akaun amanah ini ditubuhkan bertujuan membiayai kos bagi pemasangan paip air dan kolam simpanan dari Jalan Port Dickson, Simpang Sepang/Lukut. Akaun ini dikendalikan oleh Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri. Sumber dana akaun ini adalah melalui peruntukan pembangunan, pemaju perumahan, sumbangan Kerajaan Negeri dan apa-apa hasil yang dibenarkan dan dipersetujui oleh jawatankuasa. Tiada perbelanjaan dibuat pada tahun 2009. Pada akhir tahun 2009 baki akaun ini adalah berjumlah RM4.01 juta.

4.6.3 Wang Deposit

Deposit merupakan wang yang diterima oleh sesebuah jabatan bagi maksud yang dinyatakan mengikut undang-undang atau syarat tertentu dan perlu dikembalikan sebaik sahaja selesai maksudnya. Senarai baki deposit hendaklah dikemukakan kepada Perbendaharaan Negeri dan salinan kepada Jabatan Audit Negara pada akhir bulan Disember setiap tahun.

- a) Pada akhir tahun 2009, Kerajaan Negeri menyelenggara 13 jenis deposit bagi 21 Jabatan. Baki deposit pada akhir tahun 2009 telah berkurang sejumlah RM6.11 juta atau 8.5% kepada RM65.63 juta berbanding RM71.74 juta pada tahun 2008. Semakan Audit mendapati semua penyata deposit pada 31 Disember 2009 telah dikemukakan kepada Perbendaharaan Negeri. Kedudukan baki Wang Deposit tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.28**.

Jadual 4.28
Kedudukan Baki Wang Deposit Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Deposit	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Deposit Am Jabatan Negeri	23.05	20.59	(2.46)	(10.7)
2.	Deposit Wang Jaminan Pelaksanaan	5.98	3.89	(2.09)	(34.9)
3.	Lain-lain Deposit	42.71	41.15	(1.56)	(3.6)
Jumlah		71.74	65.63	(6.11)	(8.5)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

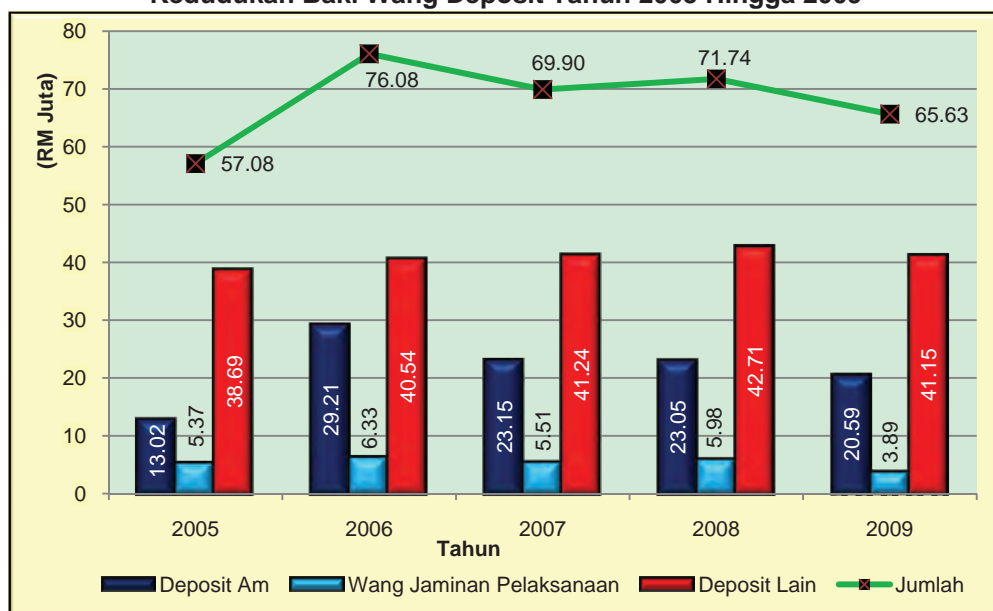
- b) Kedudukan baki wang deposit bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.29** dan **Carta 4.7**.

Jadual 4.29
Kedudukan Baki Wang Deposit Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Deposit	Baki Deposit				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Deposit Am Jabatan Negeri	13.02	29.21	23.15	23.05	20.59
2.	Deposit Wang Jaminan Pelaksanaan	5.37	6.33	5.51	5.98	3.89
3.	Lain-lain Deposit	38.69	40.54	41.24	42.71	41.15
Jumlah		57.08	76.08	69.90	71.74	65.63

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.7
Kedudukan Baki Wang Deposit Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.7 PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI

Penyata Penerimaan dan Pembayaran disediakan selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan (PPK 2) yang telah dikeluarkan oleh Jabatan Akauntan Negara dan berkuatkuasa mulai tahun kewangan 2005. Penyata ini menunjukkan aliran masuk dan aliran keluar tunai serta kesetaraan tunai. Aliran masuk terdiri daripada hasil, pinjaman, modal dan lain-lain amanah. Aliran keluar pula terdiri daripada perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal, bayaran pinjaman dan lain-lain bayaran amanah.

4.7.1 Analisis Audit menunjukkan sumber dana Kerajaan Negeri pada tahun 2009 berjumlah RM2.42 bilion terdiri daripada terimaan hasil, pinjaman dan pelbagai terimaan amanah. Sejumlah RM2.31 bilion telah digunakan untuk pembayaran bagi perbelanjaan mengurus, pembangunan, amanah dan deposit. Pada akhir tahun 2009, baki wang tunai meningkat sejumlah RM113.47 juta atau 74.5% kepada RM265.71 juta berbanding RM152.24 juta pada tahun 2008.

4.7.2 Pada tahun 2009 terimaan Kerajaan Negeri berkurangan sejumlah RM212.56 juta atau 8% menjadi RM2.42 bilion berbanding RM2.64 bilion pada tahun 2008. Terimaan yang tertinggi adalah daripada Pelbagai Terimaan Amanah iaitu sejumlah RM1.90 bilion disebabkan oleh peningkatan urus niaga amanah. Pengurangan hasil ini adalah antaranya disebabkan oleh pengurangan kutipan Hasil Cukai sejumlah RM2.01 juta dan Terimaan Bukan Hasil sejumlah RM17.59 juta berbanding tahun 2008.

4.7.3 Pembayaran pada tahun 2009 juga berkurangan sejumlah RM342.05 juta atau 12.9% menjadi RM2.31 bilion berbanding RM2.65 bilion pada tahun 2008. Pembayaran tertinggi adalah dari lain-lain bayaran amanah berjumlah RM1.96 bilion atau 84.9% daripada keseluruhan pembayaran wang tunai pada tahun 2009. Butiran penerimaan dan pembayaran wang tunai Kerajaan Negeri pada tahun 2009 berbanding 2008 adalah seperti di **Jadual 4.30**.

Jadual 4.30
Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Perkara	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Terimaan	2,638.17	2,425.61	(212.56)	(8.0)
	Hasil Cukai	115.52	113.51	(2.01)	(1.7)
	Hasil Bukan Cukai	64.57	71.26	6.69	10.4
	Terimaan Bukan Hasil	80.61	63.02	(17.59)	(21.8)
	Pinjaman	291.98	278.19	(13.79)	(4.7)
	Pelbagai Terimaan Amanah	2,085.49	1,899.63	(185.86)	(8.9)
2.	Bayaran	2,654.19	2,312.14	(342.05)	(12.9)
	Perbelanjaan Mengurus	276.30	252.25	(24.05)	(8.7)
	Perbelanjaan Pembangunan	111.91	96.36	(15.55)	(13.9)
	Perbelanjaan Modal	0.04	0.00	(0.04)	(100.0)
	Lain-lain Bayaran	2,265.94	1,963.53	(302.41)	(13.3)
	Jumlah	(16.02)	113.47	129.49	808.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8 AKAUN MEMORANDUM

Penyata Akaun Memorandum adalah penyata yang menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan yang tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Penyata ini terdiri daripada Penyata Akaun Memorandum Liabiliti dan Penyata Akaun Memorandum Aset. Penyata Akaun Memorandum Liabiliti menunjukkan kedudukan hutang awam dalam dan luar negeri manakala Penyata Akaun Memorandum Aset menunjukkan kedudukan pinjaman boleh dituntut, tunggakan hasil dan pelaburan Kerajaan Negeri.

4.8.1 Pinjaman Boleh Dituntut

Akaun ini menunjukkan baki hutang Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan dan Syarikat Kerajaan Negeri. Pinjaman yang dikeluarkan kepada agensi-agensinya tersebut dibiayai oleh sumber Kerajaan Negeri dan sumber Kerajaan Persekutuan. Kedudukan Pinjaman Boleh Dituntut bagi tahun 2009 berbanding 2008 adalah seperti di **Jadual 4.31**.

Jadual 4.31
Baki Pinjaman Boleh Dituntut Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Peminjam	Jumlah Pinjaman (RM Juta)	Baki Hutang		Peningkatan/ (Penurunan)	
			2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Badan Berkanun Negeri					
	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	61.99	51.47	49.37	(2.10)	(4.1)
	Yayasan Negeri Sembilan	4.90	1.66	1.11	(0.55)	(33.1)
2.	Pihak Berkuasa Tempatan					
	Majlis Perbandaran Seremban	41.35	38.12	38.12	0.00	0.0
	Majlis Daerah Rembau	1.02	0.87	0.80	(0.07)	(8.0)
	Majlis Daerah Kuala Pilah	0.60	0.54	0.48	(0.06)	(11.1)
3.	Badan Lain					
	Syarikat Imapro Sdn. Bhd.	22.64	8.64	8.29	(0.35)	(4.0)
	Menteri Besar Incorporated(MBI)	261.89	261.89	261.89	0.00	0.0
	Jumlah	394.39	363.19	360.06	(3.13)	(0.9)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

- a) Baki pinjaman boleh dituntut pada akhir tahun 2009 berkurangan sejumlah RM3.13 juta atau 0.9% menjadi RM360.06 juta berbanding RM363.19 juta pada akhir tahun 2008. Baki ini merupakan baki pinjaman oleh dua Badan Berkanun Negeri, tiga Pihak Berkuasa Tempatan dan dua badan lain. Kedudukan Pinjaman Boleh Dituntut bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.32**.

Jadual 4.32
Kedudukan Pinjaman Boleh Dituntut Oleh Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Peminjam	Baki Pinjaman Boleh Dituntut Pada 31 Disember				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	54.42	54.39	53.46	51.47	49.37
2.	Yayasan Negeri Sembilan	4.64	2.86	2.26	1.66	1.11
3.	Majlis Perbandaran Seremban	38.12	38.12	38.12	38.12	38.12
4.	Majlis Daerah Rembau	0.00	0.00	0.95	0.87	0.80
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	0.00	0.00	0.60	0.54	0.48
6.	Syarikat Imapro Sdn. Bhd.	8.64	8.64	8.64	8.64	8.29
7.	Menteri Besar Incorporated (MBI)	250.00	250.00	261.89	261.89	261.89
	Jumlah	355.82	354.01	365.92	363.19	360.06

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

- b) Bayaran balik pinjaman oleh Agensi Negeri pada tahun 2009 berjumlah RM11.72 juta. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM3.13 juta merupakan bayaran balik pokok, manakala RM8.59 juta merupakan bayaran balik faedah. Majlis Perbandaran Seremban masih belum membuat bayaran balik pinjaman bagi tempoh tahun 2003 hingga 2008 manakala Syarikat Imapro Sdn. Bhd. telah mula membuat pembayaran balik pinjaman pada tahun 2009. Kedudukan bayaran balik pinjaman oleh agensi bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.33**.

Jadual 4.33
Kedudukan Bayaran Balik Pinjaman Oleh Agensi Kepada Kerajaan Negeri
Bagi Tempoh Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Peminjam	Bayaran Balik Oleh Agensi				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	1.18	0.02	1.23	2.47	2.84
2.	Yayasan Negeri Sembilan	0.99	1.78	0.60	0.60	0.55
3.	Majlis Perbandaran Seremban	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4.	Majlis Daerah Rembau	0.00	0.00	0.07	0.08	0.07
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	0.00	0.00	0.00	0.06	0.06
6.	Syarikat Imapro Sdn. Bhd.	0.00	0.00	0.00	0.00	0.35
7.	<i>Menteri Besar Incorporated</i> (MBI)	0.00	0.00	12.35	10.62	7.85
Jumlah		2.17	1.80	14.25	13.83	11.72

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

- c) Pada akhir tahun 2009 tunggakan bayaran balik pinjaman yang belum dijelaskan oleh Agensi kepada Kerajaan Negeri berjumlah RM93.55 juta. Jumlah ini terdiri daripada tunggakan bayaran balik pokok sejumlah RM65.20 juta dan tunggakan faedah berjumlah RM28.35 juta. Peningkatan mendadak bagi tunggakan bayaran balik pinjaman Majlis Perbandaran Seremban adalah disebabkan oleh tunggakan bagi pinjaman Projek Pembentungan Najis yang tidak diambil kira pada tahun 2008 sejumlah RM29.47 juta. Bagaimanapun pihak Kementerian Kewangan telah bersetuju Majlis Perbandaran Seremban tidak perlu membuat bayaran balik ke atas pinjaman tersebut. Tunggakan ini dalam proses untuk dihapus kira. Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut bagi tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.34**. Tunggakan tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.34
Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Boleh Dituntut
Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Peminjam	Tunggakan Pinjaman Boleh Dituntut				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	47.45	49.51	50.36	51.49	51.49
2.	Yayasan Negeri Sembilan	0.33	0.00	0.00	0.00	0.05
3.	Majlis Perbandaran Seremban	4.51	4.96	5.41	5.86	35.78
4.	Majlis Daerah Rembau	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6.	Menteri Besar Incorporated	0.00	0.00	0.00	1.73	6.23
7.	Syarikat Imapro Sdn. Bhd.	1.85	4.11	6.37	8.64	0.00
Jumlah		54.14	58.58	62.15	67.72	93.55

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8.2 Pelaburan

Pelaburan saham oleh Kerajaan Negeri melalui perbelanjaan mengurus ditunjukkan di Akaun Memorandum Pelaburan. Pada akhir tahun 2009, pelaburan saham di Akaun Memorandum berjumlah RM6.30 juta dan tidak berubah berbanding tahun 2008. Kedudukan pelaburan saham di Akaun Memorandum bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.35**.

Jadual 4.35
Kedudukan Pelaburan Saham Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Perihal Pelaburan	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Petronas Dagangan Berhad	3.80	3.80	3.80	3.80	3.80
2.	Amanah Saham Bank Islam	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
3.	Telekom Malaysia International Berhad	0.00	0.00	0.00	1.05	1.05
4.	Tenaga Nasional Berhad	0.00	0.00	0.00	0.45	0.45
5.	Lain-lain Pelaburan	24.30	21.67	1.82	0.00	0.00
Jumlah		29.10	26.47	6.62	6.30	6.30

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8.3 Hutang Kerajaan Negeri

Kerajaan Negeri dari semasa ke semasa menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan bagi membiayai projek pembangunan. Pada akhir tahun 2009, baki hutang Kerajaan Negeri telah meningkat sejumlah RM259.06 juta atau 12.1% kepada RM2.4 bilion berbanding RM2.14 bilion pada tahun 2008. Baki berjumlah RM2.4 bilion tersebut adalah merupakan baki pinjaman pokok yang belum dijelaskan oleh Kerajaan Negeri bagi tujuan Projek Bekalan Air, Rumah Awam Kos Rendah, Projek Perbadanan Kemajuan Negeri, Projek Ladang Hutan dan Projek Pelbagai. Peningkatan baki pinjaman antaranya adalah disebabkan oleh pinjaman yang diterima oleh Kerajaan Negeri berjumlah RM278.19 juta pada tahun 2009. Kedudukan hutang Kerajaan Negeri pada akhir tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.36**.

Jadual 4.36
Kedudukan Hutang Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Pinjaman	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Rancangan Bekalan Air	1,619.05	1,866.63	247.58	15.3
2.	Perumahan Awam Kos Rendah	112.57	109.75	(2.82)	(2.5)
3.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	32.86	32.86	0.00	0.0
4.	Projek Ladang Hutan	1.60	1.37	(0.23)	(14.4)
5.	Pelbagai	372.55	387.08	14.53	3.9
Jumlah		2,138.63	2,397.69	259.06	12.1

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

- a) Kedudukan hutang Kerajaan Negeri bagi tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.37**. Hutang tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.37
Kedudukan Hutang Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Pinjaman	Baki Pinjaman				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Rancangan Bekalan Air	1,185.73	1,196.75	1,337.07	1,619.05	1,866.63
2.	Perumahan Awam Kos Rendah	115.05	114.99	114.01	112.57	109.75
3.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	32.86	32.86	32.86	32.86	32.86
4.	Projek Ladang Hutan	2.53	2.15	1.88	1.60	1.37
5.	Pelbagai	308.08	340.99	363.02	372.55	387.08
Jumlah		1,644.25	1,687.74	1,848.84	2,138.63	2,397.69

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

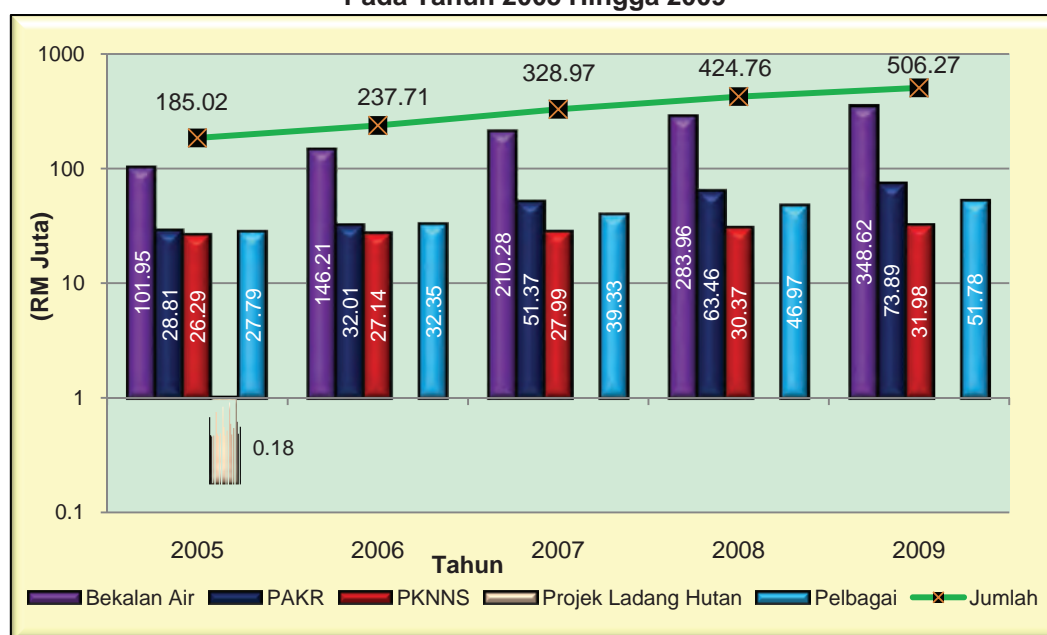
- b) Pada tahun 2009 Kerajaan Negeri telah menjelaskan bayaran balik pinjaman berjumlah RM20.12 juta kepada Kerajaan Persekutuan. Sejumlah RM15.55 juta adalah bayaran balik pinjaman yang dibuat melalui peruntukan Bayaran Hutang Kerajaan, manakala sejumlah RM4.57 juta merupakan bayaran balik yang di *offset* dengan pinjaman. Bayaran balik ini terdiri daripada bayaran balik pokok berjumlah RM4.5 juta dan bayaran balik faedah sejumlah RM15.62 juta.
- c) Pada tahun 2009, tunggakan hutang awam Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM506.27 juta. Kedudukan tunggakan awam bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.38** dan **Carta 4.8**. Tunggakan tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.38
Kedudukan Tunggakan Hutang Awam Kerajaan Negeri
Pada Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Pinjaman	Tunggakan Hutang Awam				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Rancangan Bekalan Air	101.95	146.21	210.28	283.96	348.62
2.	Perumahan Awam kos Rendah	28.81	32.01	51.37	63.46	73.89
3.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	26.29	27.14	27.99	30.37	31.98
4.	Projek Ladang Hutan	0.18	0.00	0.00	0.00	0.00
5.	Pelbagai	27.29	32.25	39.33	46.97	51.78
Jumlah		185.02	237.71	328.97	424.76	506.27

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

Carta 4.8
Kedudukan Tunggakan Hutang Awam Kerajaan Negeri
Pada Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

4.8.4 Tunggakan Hasil

Akaun Belum Terima merupakan jumlah wang yang sepatutnya diterima oleh Kerajaan Negeri berasaskan kepada bil, invois dan sebagainya. Pada tahun 2009, tunggakan hasil bagi 17 pemungut hasil berjumlah RM108.17 juta iaitu berkurang sejumlah RM28.29 juta atau 20.7% berbanding RM136.46 juta pada tahun 2008. Sebahagian besar daripada tunggakan hasil tersebut merupakan tunggakan hasil Pejabat Tanah berjumlah RM52.76 juta dan Jabatan Bekalan Air berjumlah RM54.38 juta. Kedudukan tunggakan hasil bagi tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.39**.

Jadual 4.39
Kedudukan Tunggakan Hasil Kerajaan Negeri
Bagi Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Jenis Hasil	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Tanah	69.27	52.76	(16.51)	(23.8)
2.	Jualan Air	65.94	54.38	(11.56)	(17.5)
3.	Lain-lain Hasil	1.25	1.03	(0.22)	(17.6)
Jumlah		136.46	108.17	(28.29)	(20.7)

Sumber: *Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan*

- a) Pada keseluruhannya jumlah tunggakan hasil Pejabat Tanah menunjukkan penurunan sejumlah RM16.51 juta atau 23.8% kepada RM52.76 juta berbanding RM69.27 juta pada tahun 2008. Penurunan ini antaranya adalah disebabkan oleh usaha giat Kerajaan Negeri mempertingkatkan kutipan hasil dan hapus kira tunggakan cukai tanah. Tunggakan hasil air juga menunjukkan penurunan sejumlah RM11.56 juta atau 17.5% kepada RM54.38 juta berbanding RM65.94 juta pada tahun 2008. Penurunan ini adalah disebabkan oleh pihak Syarikat Air Negeri Sembilan (SAINS) telah membuat pembayaran sejumlah RM11.56 juta kepada Kerajaan Negeri pada tahun 2009.
- b) Kedudukan tunggakan hasil Kerajaan Negeri Sembilan bagi tempoh tahun 2005 hingga tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.40**.

Jadual 4.40
Tunggakan Hasil Kerajaan Negeri
Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Jenis Hasil	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Pejabat Tanah	57.85	27.73	31.44	69.27	52.76
2.	Jualan Air	23.86	23.77	26.16	65.94	54.38
3.	Lain-lain Hasil	1.33	1.64	1.25	1.25	1.03
Jumlah		83.04	53.14	58.85	136.46	108.17

Sumber: *Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan*

4.9 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

4.9.1 Pada keseluruhannya, prestasi kewangan Kerajaan Negeri Sembilan adalah memuaskan. Analisis Nisbah Semasa menunjukkan kecairan tunai Kerajaan Negeri mampu menampung tanggungan semasa. Baki Kumpulan Wang Disatukan meningkat sejumlah RM113.47 juta atau 64.6% kepada RM289.11 juta berbanding RM175.64 juta pada tahun 2008. Akaun Hasil Disatukan menunjukkan baki surplus terkumpul berjumlah RM74.96 juta menurun RM4.46 juta berbanding RM79.42 juta pada akhir tahun 2008. Pencapaian kutipan hasil Kerajaan Negeri pada tahun 2009 adalah sejumlah RM247.79 juta berbanding anggaran yang diperuntukan sejumlah RM286.55 juta. Perbelanjaan

mengurus menurun sejumlah RM24.05 juta atau 8.7% kepada RM252.25 juta pada tahun 2009 berbanding RM276.30 juta pada tahun 2008. Begitu juga baki pinjaman boleh dituntut turut menurun sejumlah RM3.13 juta atau 0.9% kepada RM360.06 juta pada tahun 2009 berbanding RM363.19 juta pada tahun 2008. Bagaimanapun, Akaun Kena Bayar meningkat pada tahun 2009 sejumlah RM1.21 juta atau 10.3% kepada RM12.93 juta berbanding RM11.72 juta pada tahun 2008. Begitu juga dengan tunggakan bayaran balik pinjaman yang belum dijelaskan oleh Agensi kepada Kerajaan Negeri berjumlah RM93.55 juta atau meningkat sebanyak 38.1% berbanding tahun 2008. Manakala tunggakan hasil berjumlah RM108.17 juta berkurangan RM28.29 juta atau 20.7% pada tahun 2009.

4.9.2 Bagi mempertingkat dan memperkukuhkan lagi prestasi kewangan Kerajaan Negeri, adalah disyorkan Kerajaan Negeri mengambil tindakan berikut:

- a) Meneruskan amalan perbelanjaan berhemat selaras dengan dasar Kerajaan tanpa menjejaskan mutu perkhidmatan dan pembangunan ekonomi negeri.
- b) Meneruskan usaha memungut tunggakan hasil berjumlah RM108.17 juta serta menuntut tunggakan pinjaman daripada Agensi Negeri berjumlah RM93.55 juta.
- c) Mengkaji semula pelaburan saham bagi memastikan ia mendatangkan pulangan dividen yang tinggi kepada Kerajaan Negeri.

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

5. PENCAPAIAN PELAKSANAAN PROJEK PEMBANGUNAN RANCANGAN MALAYSIA KESEMBILAN (RMKe-9)

5.1 Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9) Negeri Sembilan untuk tempoh lima tahun bermula pada tahun 2006. Rancangan ini digubal bagi menjelaskan strategi, program dan projek yang akan diperkenal dan dilaksanakan untuk mencapai objektif pembangunan Negeri Sembilan ke arah mencapai status negeri maju pada tahun 2020.

5.2 Bagi menjayakan RMKe-9, anggaran siling peruntukan berjumlah RM938.10 juta telah diluluskan oleh Kerajaan Negeri bagi tempoh 2006 hingga 2010. Bagaimanapun, pada tahun 2009 jumlah ini telah ditambah sebanyak RM46 juta menjadikan jumlah keseluruhan anggaran peruntukan RM984.10 juta. Sejumlah RM45 juta merupakan peruntukan bagi program Perkhidmatan Masyarakat kepada Pejabat Menteri Besar manakala baki berjumlah RM939.10 juta diagihkan kepada lapan Jabatan bagi projek pembangunan RMKe-9. Jabatan yang menerima peruntukan tertinggi ialah Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri berjumlah RM466.40 juta atau 47.4% dan Jabatan Kerja Raya berjumlah RM195 juta atau 19.8%. Prestasi perbelanjaan pembangunan di bawah RMKe-9 sehingga 31 Disember 2009 berbanding jumlah keseluruhan peruntukan RMKe-9 adalah seperti di **Jadual 5.1**.

Jadual 5.1
Prestasi Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-9
Sehingga 31 Disember 2009

Bil.	Jabatan	Peruntukan RMKe-9 (RM Juta)	Perbelanjaan Sehingga 31 Disember 2009 (RM Juta)	Pencapaian (%)
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan	466.40	196.13	42.0
2.	Jabatan Kerja Raya	195.00	40.62	20.8
3.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	88.00	37.10	42.1
4.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	80.00	39.06	48.8
5.	Pejabat Menteri Besar	45.00	34.85	77.4
6.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	41.80	16.63	39.8
7.	Jabatan Pertanian	35.90	16.89	47.0
8.	Jabatan Perhutanan	30.00	8.55	28.5
9.	Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian	2.00	1.24	62.0
Jumlah		984.10	391.07	39.7

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

5.3 Analisis Audit menunjukkan prestasi perbelanjaan pembangunan RMKe-9 adalah antara 20.8% hingga 77.4%. Secara keseluruhannya, prestasi perbelanjaan pembangunan RMKe-9 adalah hanya pada tahap 39.7%. Sejumlah RM391.07 juta daripada RM984.10 juta telah dibelanjakan sehingga akhir tahun 2009. Prestasi perbelanjaan pembangunan di bawah RMKe-9 bagi tahun 2006 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 5.2**.

Jadual 5.2
Prestasi Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-9
Bagi Tahun 2006 Hingga 2009

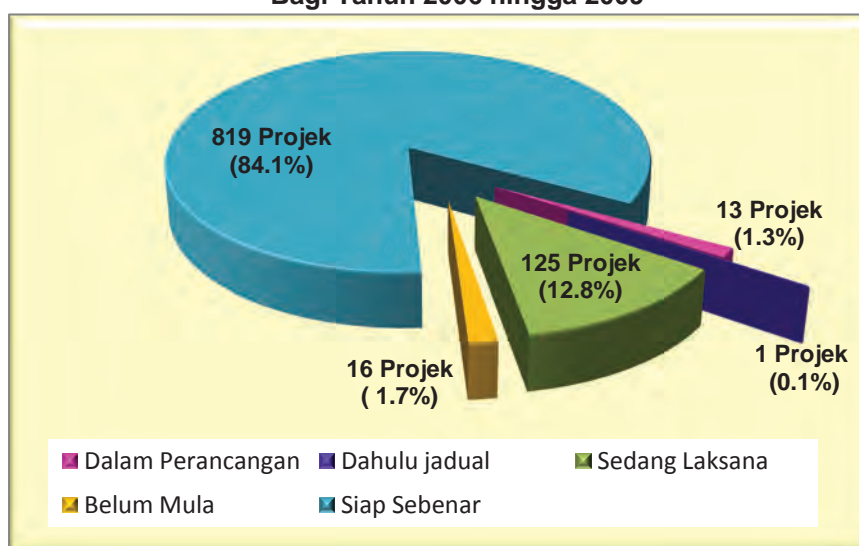
Bil.	Tahun	Peruntukan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Peratusan (%)
1.	2006	100.46	91.20	90.8
2.	2007	109.40	91.60	83.7
3.	2008	138.47	111.91	80.8
4.	2009	111.90	96.36	86.1
Jumlah		460.23	391.07	85.0
Jumlah RMKe-9		984.10	391.07	39.7

Sumber: *Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan*

5.4 Analisis Audit mendapati prestasi perbelanjaan pembangunan bagi tahun 2006 hingga 2009 adalah antara 80.8% hingga 90.8%. Pada keseluruhannya, sejumlah RM391.07 juta atau 85% daripada RM460.23 juta peruntukan telah dibelanjakan dalam tempoh tersebut. Jumlah ini merupakan 39.7% daripada keseluruhan peruntukan bagi RMKe-9 iaitu sejumlah RM984.10 juta.

5.5 Bagi tempoh tahun 2006 hingga 2009 sebanyak 974 projek pembangunan di bawah RMKe-9 telah dirancang untuk dilaksanakan. Daripada jumlah tersebut, sejumlah 819 projek atau 84.1% telah disiapkan sepenuhnya. Prestasi pelaksanaan projek bagi tempoh tahun 2006 hingga 2009 adalah seperti di **Carta 5.1**.

Carta 5.1
Prestasi Pelaksanaan Projek Pembangunan Di Bawah RMKe-9
Bagi Tahun 2006 hingga 2009

Sumber: *Unit Perancang Ekonomi Negeri*

5.6 Pada tahun 2009 jumlah peruntukan yang diluluskan bagi pelaksanaan projek pembangunan RMKe-9 adalah RM111.90 juta. Daripada jumlah tersebut sebanyak RM2 juta merupakan peruntukan Luar Jangka, RM10 juta peruntukan untuk Perkhidmatan Masyarakat dan baki sejumlah RM99.90 juta adalah bagi projek pembangunan. Jabatan yang menerima peruntukan tertinggi bagi melaksanakan projek pembangunan adalah

Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri berjumlah RM55.33 juta atau 55.4% dan Jabatan Kerja Raya berjumlah RM13.10 juta atau 13.1%. Sejumlah RM96.36 juta atau 86.1% daripada keseluruhan peruntukan tahun 2009 yang berjumlah RM111.90 juta telah dibelanjakan.

5.7 Pada keseluruhannya, tujuh daripada lapan Jabatan telah mencapai prestasi perbelanjaan melebihi 80%. Jabatan Perkhidmatan Veterinar dan Jabatan Pertanian mencatatkan prestasi perbelanjaan tertinggi iaitu 100%. Manakala Jabatan Hal Ehwal Agama Islam membelanjakan 63.7% daripada peruntukan tahun 2009 yang berjumlah RM9.36 juta. Prestasi perbelanjaan pembangunan di bawah RMKe-9 adalah seperti di **Jadual 5.3**.

Jadual 5.3
Prestasi Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-9
Bagi Tahun 2009

Bil.	Jabatan	Peruntukan Projek Pembangunan Tahun 2009 (RM Juta)	Perbelanjaan Sehingga 31 Disember 2009 (RM Juta)	Pencapaian (%)
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan	55.33	47.03	84.9
2.	Jabatan Pertanian	3.36	3.36	100.0
3.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	4.05	4.05	100.0
4.	Pelbagai	12.20	10.10	82.8
5.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	12.00	11.59	96.6
6.	Jabatan Kerja Raya	13.10	11.89	90.8
7.	Jabatan Perhutanan	2.50	2.38	95.2
8.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	9.36	5.96	63.7
Jumlah		111.90	96.36	86.1

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan

5.8 RUMUSAN

Secara keseluruhannya pelaksanaan projek pembangunan di Negeri Sembilan yang diluluskan bagi tahun 2006 hingga 2009 di bawah RMKe-9 adalah baik di mana sebanyak 819 projek atau 84.1% daripada 974 projek telah dapat disiapkan. Pencapaian prestasi perbelanjaan RMKe-9 belum dapat dinilai secara keseluruhannya kerana tahun 2009 merupakan tahun keempat RMKe-9 dilaksanakan. Pelaksanaan projek pembangunan yang lancar dapat mempertingkatkan lagi taraf hidup rakyat di Negeri Sembilan.

BAHAGIAN IV

PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN

JABATAN/AGENSI NEGERI

6. PELAKSANAAN INDEKS AKAUNTABILITI

6.1 Seksyen 15(A) Akta Acara Kewangan, 1957 dan Arahan Perbendaharaan telah menetapkan tugas dan tanggungjawab Pegawai Pengawal di sesebuah Jabatan bagi menjamin wujudnya akauntabiliti pengurusan kewangan Kerajaan. Antara lain, Pegawai Pengawal adalah bertanggungjawab untuk menentukan bahawa peruntukan kewangan dan sumber lain yang secukupnya diperoleh, diguna dan diperakaunkan mengikut peraturan kewangan.

6.2 Selaras dengan perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan serta Akta Audit 1957, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, pematuhan kepada undang-undang dan peraturan kewangan serta aktiviti Jabatan/Agensi Negeri dan mengemukakan laporan mengenainya untuk dibentangkan di Parlimen dan Dewan Undangan Negeri.

6.3 Berdasarkan kepada pengauditan pengurusan kewangan, didapati Jabatan/Agensi Negeri mengambil perhatian serius dalam meningkatkan prestasi pengurusan kewangan. Ini dapat digambarkan daripada peningkatan markah untuk mencatatkan pencapaian yang bertambah baik.

6.4 Jabatan Audit Negara telah melaksanakan pengurusan kewangan berdasarkan Indeks Akauntabiliti sejak tahun 2007 lagi. Kini telah wujud persaingan ke arah meningkatkan tahap kualiti pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Negeri di Negeri Sembilan. Jabatan/Agensi Negeri yang telah diberi tahap penarafan yang cemerlang boleh dijadikan sebagai tanda aras/*role model* kepada Jabatan/Agensi Negeri yang lain.

6.5 Melalui pelaksanaan sistem penarafan ini, setiap pematuhan terhadap peraturan kewangan bagi enam aspek kawalan utama diberikan markah. Aspek tersebut ialah kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah dan deposit serta pengurusan aset, inventori dan stor. Bagi Agensi Negeri, kawalan tambahan iaitu pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman dan pengurusan penyata kewangan turut dinilai. Secara umumnya, sesuatu Jabatan/Agensi Negeri diberi tahap prestasi pengurusan kewangan berdasarkan markah keseluruhan seperti di **Jadual 6.1**.

Jadual 6.1
Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan

Markah Keseluruhan (%)	Tahap	Penarafan
90 - 100	Sangat Baik	
70 - 89	Baik	
50 - 69	Memuaskan	
49 ke bawah	Tidak Memuaskan	

6.6 OBJEKTIF PENGAUDITAN

Bagi membolehkan penarafan diberi kepada tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri, pengauditan telah dijalankan untuk menentukan sama ada:

- a) Wujudnya struktur dan sistem pengurusan kewangan yang berkesan.
- b) Wujudnya sistem kawalan dalaman yang berkesan terhadap pungutan hasil, perbelanjaan serta pengurusan akaun amanah, aset dan inventori.
- c) Pengurusan kewangan mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan.
- d) Rekod-rekod yang berkaitan diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

6.7 SKOP DAN KAEDAH PENGAUDITAN

6.7.1 Bagi tahun 2009, sebanyak 13 Jabatan/Agensi telah diaudit. Tiga daripada Jabatan/Agensi yang wajib untuk diaudit setiap tahun adalah seperti berikut:

- i) Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri
- ii) Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan
- iii) Majlis Agama Islam Negeri Sembilan

Manakala pengauditan telah dijalankan bagi sepuluh Jabatan/Agensi selebihnya seperti berikut:

- i) Jabatan Kehakiman Syariah
- ii) Jabatan Veterinar
- iii) Jabatan Pertanian
- iv) Jabatan Kebajikan Masyarakat
- v) Pejabat Tanah Dan Galian
- vi) Pejabat Daerah Dan Tanah Seremban
- vii) Majlis Perbandaran Port Dickson

- viii) Majlis Perbandaran Nilai
- ix) Majlis Daerah Rembau
- x) Lembaga Muzium Negeri

6.7.2 Pengauditan telah dijalankan dengan memberi tumpuan terhadap enam aspek kawalan utama iaitu kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah dan deposit serta pengurusan aset, inventori dan stor. Bagi Agensi Negeri, kawalan tambahan iaitu terhadap pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman dan pengurusan penyata kewangan turut diaudit.

6.7.3 Bagi menilai tahap kawalan yang telah diwujudkan bagi setiap aspek kawalan utama yang tersebut di atas, pengauditan telah dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen kewangan bagi tahun 2009 di Jabatan/Agensi Negeri. Selain itu, semakan juga dibuat terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri Tahun 2007 dan 2008 bagi menentukan kedudukan prestasi pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri secara menyeluruh.

6.8 JENIS KAWALAN

Pelaksanaan sistem penarafan bagi enam Jabatan Negeri iaitu Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri, Jabatan Kehakiman Syariah, Jabatan Veterinar, Jabatan Pertanian, Jabatan Kebajikan Masyarakat dan Pejabat Tanah Dan Galian; satu Pejabat Daerah iaitu Pejabat Daerah Dan Tanah Seremban; tiga Pihak Berkuasa Tempatan iaitu Majlis Perbandaran Port Dickson, Majlis Perbandaran Nilai dan Majlis Daerah Rembau; dan tiga Badan Berkanun Negeri iaitu Majlis Agama Islam Negeri Sembilan, Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan dan Lembaga Muzium Negeri adalah berdasarkan pengauditan terhadap tahap prestasi pengurusan kewangan mengikut lapan jenis kawalan yang mana berkaitan seperti berikut:

6.8.1 Kawalan Pengurusan

Bagi menentukan sama ada struktur pengurusan kewangan yang berkesan telah diwujudkan, semakan Audit telah dijalankan terhadap empat aspek utama kawalan pengurusan iaitu struktur organisasi, sistem dan prosedur, keberkesanan jawatankuasa yang diwujudkan dan Unit Audit Dalam serta pengurusan sumber manusia seperti berikut:

a) Struktur Organisasi

Bagi mewujudkan suatu struktur organisasi yang berkesan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan pematuhan terhadap peraturan seperti berikut atau peraturan yang telah ditetapkan oleh Agensi Negeri.

- i) Carta organisasi disediakan dengan lengkap dan kemas kini sepertimana yang ditetapkan di dalam Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991.

- ii) Surat penurunan kuasa disediakan dengan lengkap dan sentiasa dikemaskinikan. Had-had kuasa dan tugas-tugas pegawai yang menjalankan tanggungjawab juga perlu dinyatakan dengan jelas. Seksyen 15A(2) Akta Acara Kewangan, Arahan Perbendaharaan (AP) 11, AP 69 dan AP 101 adalah berkaitan.
- iii) Kehendak Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 dipatuhi. Pekeliling tersebut menetapkan Senarai Tugas bagi setiap pegawai perlu disediakan dengan lengkap dan jelas menunjukkan hubungan antara penyelia dengan pegawai bawahan serta rakan sejawat dalam organisasi yang sama. Senarai tugas ini juga perlu sentiasa dikemaskinikan.
- iv) Kehendak Pekeliling Perkhidmatan Bil. 5 Tahun 2007 dipatuhi. Selaras dengan pekeling tersebut, perancangan dan pelaksanaan pusingan kerja mengikut tempoh yang sesuai dalam pelbagai bidang tugas perlu dilaksanakan bagi membangunkan sumber manusia berpotensi serta berupaya menyumbang kepada kecemerlangan organisasi.

b) Sistem Dan Prosedur

Bagi memastikan sistem dan prosedur yang teratur telah diwujudkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Manual Prosedur Kerja disediakan dengan lengkap, kemas kini dan dikaji semula secara berterusan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- ii) Fail Meja bagi setiap jawatan disediakan dengan lengkap, kemas kini dan memiliki kesemua 14 ciri-ciri asas Fail Meja yang ditetapkan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- iii) Pemeriksaan mengejut (sepertimana yang ditetapkan di bawah Arahan Perbendaharaan 309) dijalankan secara berkala (tidak kurang dari sekali dalam enam bulan) terhadap peti besi, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain yang diguna untuk menyimpan wang, setem atau barang-barang lain yang berharga. Hasil pemeriksaan itu hendaklah direkodkan dengan lengkap untuk memudahkan rujukan.
- iv) Garis Panduan Pengurusan Kewangan Dan Akaun dan Dokumen Kualiti yang disediakan oleh Agensi Negeri adalah lengkap dan kemas kini.

c) Keberkesanan Jawatankuasa Yang Diwujudkan Dan Unit Audit Dalam

Kerajaan menetapkan pelbagai jawatankuasa berkaitan hal kewangan ditubuhkan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri. Fungsi dan tanggungjawab jawatankuasa tersebut telah ditetapkan melalui surat pekeling, arahan dan garis panduan yang dikeluarkan

dari semasa ke semasa. Bagi memastikan jawatankuasa-jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan, Kerajaan telah juga mengeluarkan Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991. Panduan ini menetapkan dengan jelas peranan Pengerusi dan urus setia dalam sesuatu mesyuarat bagi memastikan keberkesanan jawatankuasa yang telah diwujudkan. Antara jawatankuasa/unit yang perlu diwujudkan bagi memantapkan tahap pengurusan kewangan adalah seperti berikut:

i) Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun

Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) ditubuhkan di setiap pusat tanggungjawab supaya dapat memantapkan lagi pengurusan kewangan dan akaun agensi-agensi Kerajaan. Sepertimana yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 10 Tahun 2008, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan seorang Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa dilantik; bermesyuarat setiap tiga bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan dan mengemukakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

ii) Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan

Selaras dengan Arahan YAB Perdana Menteri No. 1 Tahun 1998 dan Siri 2 No. 1 Tahun 2000, Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan (JKP) hendaklah ditubuhkan di peringkat Kerajaan/Jabatan/Agensi Negeri bagi tujuan mewujudkan pentadbiran Kerajaan/Jabatan/Agensi Negeri dan perkhidmatan awam yang cekap, berdisiplin serta berintegriti. Antara lainnya, Ketua Jabatan/Agensi hendaklah melantik ahli-ahli jawatankuasa dan mempengerusikan mesyuarat berkenaan; bermesyuarat setiap tiga bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan dan menyediakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap untuk dikemukakan kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

iii) Unit Audit Dalam

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 9 Tahun 2004 yang juga diguna pakai oleh Kerajaan Negeri menghendaki Unit Audit Dalam (UAD) ditubuhkan di Jabatan/Agensi Negeri untuk membantu Ketua Jabatan/Agensi memantapkan prestasi pengurusan dan memastikan pencapaian objektif organisasi secara cekap dan berhemat. Bagi melaksanakan fungsinya, UAD adalah bertanggungjawab menyediakan Rancangan Tahunan Audit Dalam, mengemukakan Rancangan Tahunan Audit Dalam kepada pengurusan atasan/Lembaga Pengarah, melaksanakan kerja pengauditan mengikut perancangan dan laporan dibentangkan di peringkat Jawatankuasa Audit. Manakala tanggungjawab Ketua Jabatan/Agensi adalah mengkaji dan meluluskan Rancangan Tahunan dan Laporan Tahunan Audit Dalam, memastikan tindakan susulan diambil terhadap pemerhatian/Laporan Audit

Dalam dan memastikan anggota UAD mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk melaksanakan tanggungjawab mereka secara berkesan.

d) Pengurusan Sumber Manusia

Bagi memastikan pengurusan kewangan dikendalikan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah menguruskan sumber manusianya dengan cekap seperti menentukan bilangan jawatan dan gred yang sesuai, jawatan diisi sepenuhnya dan latihan dalam bidang kewangan diberi kepada mereka yang terlibat. Jabatan/Agensi Negeri juga dikehendaki memberi pengiktirafan kepada kakitangannya yang cemerlang dan sebaliknya mengambil tindakan tatatertib/surcaj terhadap mereka yang didapati gagal/cuai melaksanakan tanggungjawab yang telah ditetapkan.

6.8.2 Kawalan Bajet

Bagi menentukan sama ada Jabatan/Agensi Negeri telah menguruskan bajet dan peruntukannya dengan cekap, berhemat dan mengikut peraturan, semakan Audit telah dijalankan terhadap lima aspek utama kawalan bajet iaitu penyediaan bajet, pengagihan peruntukan, kelulusan pindah/tambah peruntukan, pemantauan kemajuan/prestasi bajet dan pelaporan mengenainya seperti berikut:

a) Penyediaan Bajet

Peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet setiap Jabatan/Agensi Negeri di Negeri Sembilan dikeluarkan oleh Pejabat Kewangan Negeri Sembilan melalui Surat Pekeliling Pejabat Kewangan Negeri Sembilan Bil.1 Tahun 2008 (Garis Panduan bagi Penyediaan Cadangan Belanjawan Tahun 2009). Selain itu, AP 29 hingga 46 juga menetapkan peraturan penyediaan anggaran hasil dan perbelanjaan. Antara lainnya, peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet menetapkan perkara-perkara mengenai justifikasi setiap anggaran yang disediakan; ketepatan anggaran; prosedur kelulusan bajet di peringkat Jabatan/Agensi Negeri serta pematuhan tempoh yang ditetapkan untuk mengemukakan bajet dan Perjanjian Program kepada Pegawai Kewangan Negeri.

b) Pengagihan Peruntukan

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 1 Tahun 2007 antara lainnya menetapkan bahawa Pegawai Pengawal perlu mengagihkan peruntukan kepada pemegang-pemegang waran tertentu sebaik sahaja Waran Am diterima. Mengikut AP 94 pula, pemegang waran peruntukan tersebut boleh mengagihkan waran peruntukan/waran peruntukan kecil kepada pegawai yang berkenaan di mana perlu. Pengagihan waran ini perlu direkodkan dengan lengkap dan kemas kini.

c) Kelulusan Pindah/Tambahan Peruntukan

Peraturan kewangan mengenai pindah/tambah peruntukan antaranya menetapkan Waran Pindah Peruntukan hendaklah ditandatangani oleh Pegawai Pengawal sendiri atau bagi pihaknya oleh mana-mana pegawai bawahannya yang diberi kuasa secara bertulis. Semua pindah peruntukan hendaklah dibuat dalam tahun kewangan berkenaan dan semua Waran Pindah Peruntukan yang dikeluarkan hendaklah disampaikan kepada Perbendaharaan Negeri atau wakilnya tidak lewat dari 31 Disember bagi tahun kewangan berkenaan. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlulah sentiasa mengawasi dan mengemas kini akaun serta memastikan pindah peruntukan dikemaskinikan dalam Buku Vot supaya kawalan perbelanjaan dapat diuruskan dengan berkesan. Peraturan juga menetapkan pindahan kepada butiran yang telah dikurangkan melalui pindah peruntukan atau pengurangan kepada butiran yang telah ditambah melalui pindah peruntukan adalah tidak dibenarkan kecuali mendapat kelulusan daripada Pegawai Kewangan Negeri terlebih dahulu.

d) Pemantauan Kemajuan/Prestasi Bajet

Peraturan kewangan menghendaki Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan memantau pelaksanaan projek pembangunan dengan rapi bagi memastikan ia dilaksanakan mengikut jadual. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan data mengenai peruntukan dan perbelanjaan projek bagi setiap tahun diisi dan sentiasa dikemas kini dalam Sistem Pemantauan Projek II/kaedah lain yang diterima pakai, impak setiap aktiviti dinilai sekurang-kurangnya sekali dalam masa lima tahun dan memastikan perbelanjaan tidak melebihi peruntukan yang telah diluluskan.

e) Pelaporan

Pegawai Pengawal dikehendaki menyediakan beberapa jenis laporan seperti Laporan Perbelanjaan Dan Tanggungan serta laporan untuk Buku Anggaran Belanjawan Program Dan Prestasi. Laporan-laporan ini perlu dikemukakan kepada Pejabat Kewangan Negeri dalam tempoh yang ditetapkan. Pegawai Pengawal juga dikehendaki mengemukakan laporan mengenai keperluan aliran wang tunai yang disahkan olehnya kepada Pejabat Kewangan Negeri. Bagi Ketua Jabatan yang bukan Pegawai Pengawal, laporan-laporan berkenaan akan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal berkenaan untuk disatukan.

6.8.3 Kawalan Terimaan

Bagi menentukan sama ada segala terimaan telah dikendalikan mengikut peraturan dan diakaunkan dengan sempurna, semakan Audit telah dijalankan terhadap lima aspek utama kawalan terimaan yang meliputi kawalan borang hasil, penerimaan wang, kemasukan pungutan ke bank, kawalan perakaunan terimaan/hasil dan penyediaan Akaun Belum Terima seperti berikut:

a) Kawalan Borang Hasil

Kawalan terhadap borang-borang hasil seperti buku resit adalah penting untuk memastikan ia tidak disalahgunakan.

b) Penerimaan Wang

Setiap Jabatan/Agensi Negeri perlu memastikan pegawainya yang dipertanggungjawabkan dengan urusan penerimaan wang mematuhi peraturan kewangan yang berkaitan. Semakan Audit telah dijalankan terhadap empat aspek kawalan dalaman yang ditetapkan dalam Arahan Perbendaharaan atau peraturan yang ditetapkan oleh Agensi Negeri bagi penerimaan wang iaitu dari segi kebenaran/kelulusan menerima wang, ciri-ciri keselamatan semasa menerima kutipan, kawalan penerimaan melalui mel dan penerimaan wang di kaunter.

c) Kemasukan Pungutan Ke Bank

Arahan Perbendaharaan telah menetapkan peraturan mengenai kemasukan wang pungutan ke bank bagi memastikan ketepatan dan keselamatan wang berkenaan. Antaranya adalah mengenai penetapan tempoh memasukkan wang ke bank, kawalan keselamatan penghantaran wang dan penyelenggaraan rekod mengenainya, semakan oleh pegawai bertanggungjawab terhadap slip kemasukan wang ke bank dan keselamatan wang yang tidak sempat dimasukkan ke bank.

d) Kawalan Perakaunan Terimaan/Hasil

Bagi memastikan peraturan mengenai perakaunan terimaan/hasil yang ditetapkan dalam Arahan Perbendaharaan dipatuhi, semakan Audit telah dijalankan terhadap penyerahan Akaun Tunai Bulanan kepada Perbendaharaan Negeri, ketepatan penyediaan Penyata Penyesuaian Hasil Bulanan dan ketepatan Buku Tunai yang diselenggarakan oleh Jabatan Negeri. Bagi Agensi Negeri yang mempunyai Garis Panduan Pengurusan Kewangan Dan Akaun atau Dokumen Kualiti, semakan Audit juga telah dijalankan terhadap pematuhan terhadap peraturan kawalan perakaunan terimaan/hasil yang telah ditetapkan.

e) Akaun Belum Terima

Dasar dan tatacara bagi menyelenggara dan melaporkan Akaun Belum Terima (ABT) ditetapkan oleh Kerajaan melalui Pekeliling Perbendaharaan Bil. 3 Tahun 2008 dan beberapa Arahan Perbendaharaan. Antara peraturan yang ditetapkan mengenai pengurusan ABT adalah penyediaan Penyata Tunggakan Hasil atau Penyata Akaun Belum Terima yang lengkap dan kemas kini, penyerahan Penyata Akaun Belum Terima kepada Perbendaharaan Negeri dalam tempoh yang ditetapkan dan tindakan susulan diambil terhadap jumlah terimaan/hasil yang tertunggak.

6.8.4 Kawalan Perbelanjaan

Bagi menentukan sama ada semua perbelanjaan mengurus dan pembangunan telah dibuat mengikut peraturan yang ditetapkan dan diperakunkan dengan tepat,

semakan Audit telah dijalankan terhadap tiga aspek utama kawalan perbelanjaan iaitu perakaunan, pengurusan perolehan dan pengurusan bayaran seperti berikut:

a) Perakaunan

Semakan Audit telah dibuat untuk menentukan sejauh mana Buku Vot dan Penyata Penyesuaian Perbelanjaan diselenggarakan oleh Jabatan/Agensi Negeri mengikut peraturan yang ditetapkan di dalam Pekeliling dan Arahan Perbendaharaan yang berkaitan atau peraturan kewangan yang ditetapkan oleh Agensi Negeri.

b) Pengurusan Perolehan

Setiap tahun, Jabatan/Agensi Negeri membelanjakan jutaan ringgit untuk tujuan perolehan bekalan, perkhidmatan dan kerja. Bagi menentukan sejauh mana pengurusan perolehan Jabatan/Agensi Negeri telah mematuhi peraturan yang berkaitan, semakan Audit telah dibuat terhadap pengurusan pembelian terus, sebut harga, tender, kontrak dan kontrak pusat.

c) Pengurusan Bayaran

Semakan Audit telah dijalankan terhadap kawalan dalaman bagi proses bayaran, kesempurnaan bayaran yang memerlukan kelulusan khas, penyediaan dan penyimpanan daftar/rekod pembayaran dan Daftar Bil, bayaran pukal serta panjar wang runcit.

6.8.5 Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit

Pengurusan dan kawalan terhadap Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah dan deposit adalah penting untuk menentukan ia diurus dengan teratur, mengikut pekeling dan arahan amanah yang ditetapkan serta diakaunkan dengan betul dan kemas kini. Semakan Audit telah dijalankan terhadap perkara seperti berikut:

a) Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah

Tatacara pengurusan Akaun Amanah ditetapkan melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 18 Tahun 2001. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengendalian Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah di Jabatan/Agensi Negeri dari segi penyediaan dan penyerahan Penyata Tahunan untuk diaudit serta kesempurnaan rekod perakaunan/penyata penyesuaian akaun/transaksi akaun.

b) Pengurusan Kumpulan Wang Pinjaman

Jabatan/Agensi Negeri perlu menguruskan kumpulan wang pinjaman dan pendahuluan diri/pelbagai mengikut Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkaitan seperti berikut atau peraturan yang telah ditetapkan oleh Agensi Negeri berkaitan:

- i) Pinjaman kenderaan** hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 7 dan 8 Tahun 1993.

- ii) Pinjaman komputer hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1992.
- iii) Pendahuluan diri hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1993.
- iv) Pendahuluan pelbagai hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 13 Tahun 1990.

c) Pengurusan Akaun Deposit

Tatacara dan pengurusan akaun deposit ditetapkan melalui Arahan Perbendaharaan 156 hingga 163. Manakala Agensi Negeri yang mempunyai peraturan kewangan dan perakaunan sendiri, pengurusan akaun deposit perlu mematuhi peraturan yang telah ditetapkan.

6.8.6 Pengurusan Aset Dan Stor

Aset dan inventori yang diperoleh untuk kegunaan pejabat perlu direkodkan, dikawal dan dipantau dengan sempurna bagi mengelakkan dari berlakunya pembaziran dan penyalahgunaannya. Sehubungan ini, semakan Audit telah dijalankan untuk menilai tahap pematuhan Jabatan/Agensi Negeri kepada peraturan-peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dan Tatacara Pengurusan Stor atau peraturan yang ditetapkan oleh Agensi Negeri berhubung dengan perkara-perkara berikut:

a) Kawalan Umum

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, Pegawai Pengawal hendaklah mewujudkan Unit Pengurusan Aset yang antaranya bertanggungjawab untuk mengurus pelantikan Pegawai Pemeriksa, Lembaga Pemeriksa dan Jawatankuasa Penyiasat. Unit tersebut juga diberi tanggungjawab menjadi Urus Setia kepada Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan yang diwujudkan, menguruskan pelupusan, kehilangan dan hapus kira aset serta menyelaras penyediaan laporan mengenainya. Selain itu, Pegawai Pengawal juga hendaklah melantik seorang Pegawai Aset secara bertulis bagi setiap pusat tanggungjawab di bawahnya dan memastikan Pegawai Aset di peringkat Ibu Pejabat diberi tanggungjawab sebagai Setiausaha Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan.

b) Penerimaan

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, seorang Pegawai Penerima hendaklah diberi kuasa untuk menerima dan mengesahkan aset yang diperoleh. Antara lainnya, tanggungjawab seseorang Pegawai Penerima adalah memastikan aset/bekalan pejabat diterima menepati spesifikasi, kualiti dan kuantiti yang telah ditetapkan sebelum pengesahan penerimaannya. Bagi membolehkan Pegawai Penerima membuat rujukan, sesalinan dokumen kontrak hendaklah disimpan oleh pegawai ini. Bagi penerimaan bekalan pejabat pula, Borang Terima Barang perlu disah dan direkodkan dalam Kad Kawalan Stok dan Kad Petak. Borang Laporan

Penerimaan Aset Alih Kerajaan hendaklah disedia, disahkan dan dihantar dengan serta merta kepada agen penghantaran atau syarikat pembekal. Aset hendaklah diterima berserta Surat Jaminan dan manual penggunaan/penyenggaraannya.

c) Pendaftaran

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset perlu didaftarkan dalam tempoh dua minggu dari tarikh pengesahan penerimaan. Aset tersebut juga perlu dilabelkan dengan tanda Hak Kerajaan dan nombor siri pendaftaran.

d) Penggunaan, Penyimpanan Dan Pemeriksaan Aset

Bagi memastikan penggunaan, penyimpanan dan pemeriksaan aset diurus dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan peraturan-peraturan seperti berikut yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dipatuhi:

- i) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset diguna hanya bagi tujuan rasmi sahaja dan mengikut tujuan asal perolehannya. Setiap aset hendaklah dikendalikan oleh pegawai yang mahir dan berkecualan, pengeluaran/penggunaannya direkodkan dengan teratur serta kerosakan aset dilaporkan dengan menggunakan borang yang ditetapkan. Aset juga perlu disimpan di tempat yang selamat dan sesuai serta sentiasa di bawah kawalan pegawai yang bertanggungjawab.
- ii) Pekeliling tersebut juga menghendaki sekurang-kurangnya dua Pegawai Pemeriksa/Lembaga Verifikasi Stok dilantik secara bertulis. Pemeriksaan aset dilaksanakan sekurang-kurangnya satu kali setahun dan verifikasi stok dilaksanakan mengikut tempoh yang ditetapkan. Laporan Pemeriksaan Harta Modal dan Laporan Pemeriksaan Inventori disediakan dengan lengkap dan dikemukakan kepada Ketua Jabatan dan seterusnya kepada Perbendaharaan Negeri di mana berkenaan.
- iii) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 menetapkan penggunaan kenderaan Jabatan dikawal dengan melantik seorang Pegawai Pengangkutan yang bertanggungjawab meluluskan kegunaan kenderaan dan menyediakan fail sejarah bagi setiap kenderaan, menyelenggarakan Buku Log dengan lengkap dan kemas kini serta menyediakan Cerakinan Bulanan Penggunaan Bahan Api setiap bulan bagi mengawal kegunaan bahan api.
- iv) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1996 pula menetapkan penggunaan kenderaan pegawai Gred JUSA dikawal dengan teratur di mana pembelian minyak setahun tidak melebihi had yang ditetapkan/diluluskan.

- v) Selaras dengan kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 6 Tahun 1999, Kad Inden Minyak perlu dikawal dengan teratur melalui penyelenggaraan Buku Rekod Pergerakan Kad Inden yang lengkap dan kemas kini. Penyata pembelian atau penyata kad perlu disemak sebelum bayaran dilakukan.
 - vi) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1999 menetapkan kad elektronik bagi pembayaran tol dikawal dengan teratur dan rekod berhubung dengan penggunaannya diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.
- e) Penyenggaraan Aset**
- Bagi memastikan aset disenggarakan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:
- i) Senarai aset yang memerlukan penyenggaraan disediakan dengan lengkap dan kemas kini, jadual penyenggaraan disediakan dan dilaksanakan seperti dirancang, penyenggaraan direkod dengan betul dan lengkap, program penyenggaraan dinilai dan penyenggaraan aset oleh pihak swasta diselia dan dipantau bagi memastikan syarat-syarat yang ditetapkan dalam perjanjian dipatuhi. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 adalah berkaitan.
 - ii) Kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 dipatuhi. Pekeliling ini menetapkan kenderaan perlu disenggarakan secara berjadual manakala kos penyenggaraan dan pembaikan perlu direkod dalam fail kenderaan dan Daftar Harta Modal. Kenderaan juga hendaklah disimpan dengan selamat.
- f) Pelupusan**
- Bagi memastikan pelupusan aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:
- i) Lembaga Pemeriksa dilantik untuk tempoh tidak melebihi dua tahun. Lembaga Pemeriksa perlu menyediakan jadual pemeriksaan dan ia perlu dilaksanakan dalam tempoh satu bulan dari tarikh arahan dikeluarkan. Laporan Lembaga Pemeriksa hendaklah disediakan dan ditandatangani. Lembaga Pemeriksa juga perlu mengesyorkan kaedah pelupusan yang sesuai.
 - ii) Perakuan pelupusan aset mekanikal, teknikal, elektrik dan elektronik disediakan oleh Jabatan/Pegawai Teknikal berkaitan. Manakala perakuan pelupusan aset itu disahkan oleh dua pegawai yang mempunyai tiga tahun pengalaman dan tidak terlibat dengan pengurusan aset berkenaan.
 - iii) Kaedah pelupusan aset dibuat dengan teratur dan ia dilaksanakan dalam tempoh tiga bulan dari tarikh surat kelulusan dikeluarkan. Sijil Penyaksian

Pemusnahan Aset Alih Kerajaan dan Sijil Pelupusan Aset disedia dan dikemukakan kepada pihak yang meluluskannya. Seterusnya, rekod aset yang telah diluluskan pelupusan itu perlu dikemaskinikan.

g) Kehilangan Dan Hapus Kira

Bagi memastikan kehilangan dan hapus kira aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Kehilangan aset dilaporkan kepada Ketua Jabatan dengan serta merta dan laporan polis dibuat dalam tempoh 24 jam dari waktu kehilangan. Ketua Pejabat menyedia Laporan Awal dan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal dan Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh dua hari bekerja. Sesalinan Laporan Awal dikemukakan kepada Pegawai Pengawal, Pegawai Kewangan Negeri dan Ketua Audit Negara atau wakil tempatan Ketua Audit Negara.
- ii) Jawatankuasa Penyiasat dilantik secara bertulis oleh Pegawai Pengawal dalam tempoh dua minggu dari tarikh Laporan Awal disediakan. Laporan Akhir disediakan dalam tempoh dua bulan dari tarikh lantikan jawatankuasa tersebut walaupun Laporan Hasil Penyiasatan Polis belum diperoleh. Laporan Akhir yang lengkap hendaklah dikemukakan kepada pihak yang menerima Laporan Awal. Laporan ini perlu dikemukakan dalam tempoh empat bulan dari tarikh Laporan Awal dihantar.

6.8.7 Pengurusan Pelaburan

Pelaburan merupakan tindakan melabur dana oleh agensi bagi satu tempoh untuk memperoleh kadar pulangan yang dikehendaki dengan menyedari sepenuhnya risiko yang terbabit. Pelaburan yang dibuat hendaklah mengikut peraturan yang berkaitan. Rekod perlu di selenggara dengan lengkap dan kemas kini bagi memudahkan kawalan dan pemantauan. Antara elemen kawalan yang perlu diwujudkan adalah penubuhan Jawatankuasa Pelaburan yang berfungsi menguruskan pelaburan Agensi. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa melabur, had pelaburan, sasaran pelaburan dan pemantauan pelaburan.

6.8.8 Pengurusan Pinjaman

Pinjaman dibuat bagi membiayai pelbagai projek untuk pembangunan ekonomi negeri, menampung perbelanjaan dan meningkatkan taraf pembangunan serta kemajuan penduduk. Pinjaman tersebut hendaklah digunakan mengikut maksud pinjaman dimohon. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa untuk meminjam, penyelenggaraan rekod pinjaman yang lengkap dan kemas kini, perjanjian pinjaman disediakan dan mekanisme kawalan serta pemantauan pinjaman diwujudkan dan dilaksanakan.

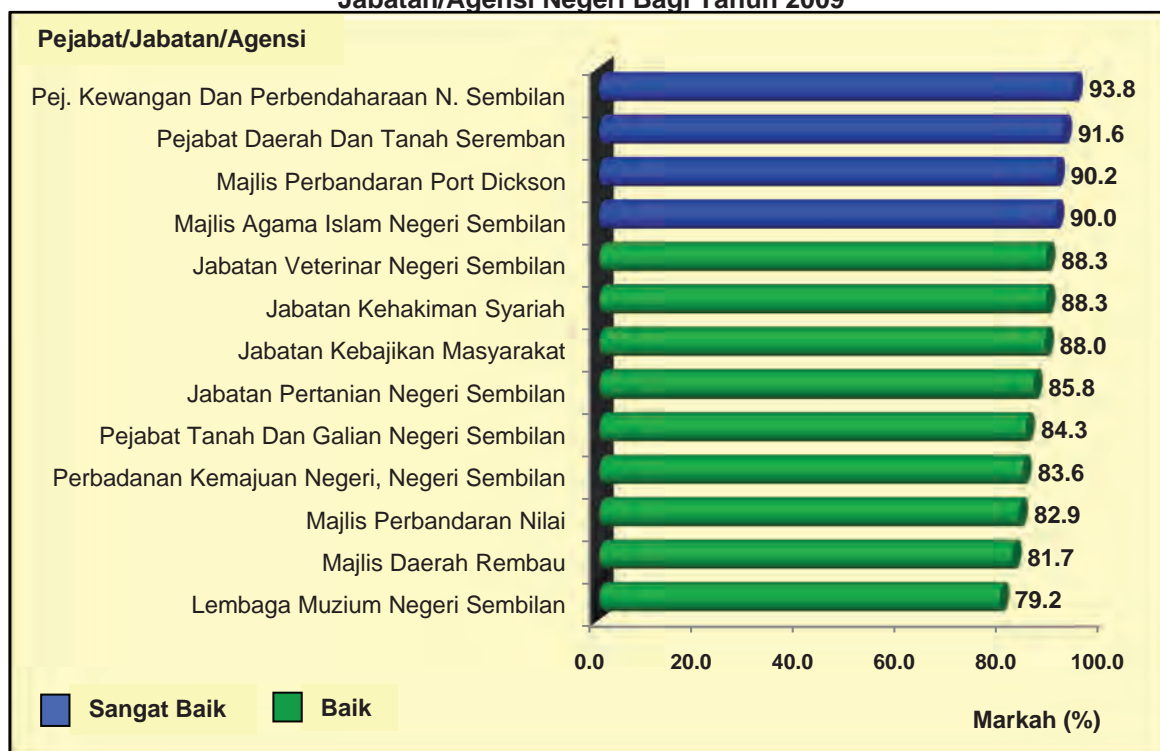
6.8.9 Penyata Kewangan

Kerajaan Negeri Sembilan telah mengarahkan supaya Penyata Kewangan Tahunan Agensi Negeri disediakan dan dikemukakan kepada Ketua Audit Negara pada atau sebelum 30 April setiap tahun. Ini membolehkan penyata kewangan dan laporan tahunan Agensi Negeri dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada tahun yang sama dan tidak lewat dari 31 Disember setiap tahun. Di samping itu, pembentangan awal membolehkan *stakeholders* menilai prestasi Agensi Negeri yang lebih jelas, lengkap dan relevan.

6.9 PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

Hasil daripada pengauditan yang telah dijalankan mendapati prestasi pengurusan kewangan di empat Jabatan dan Agensi negeri **adalah pada tahap sangat baik dan diberi penarafan 4 bintang**. Manakala bagi sembilan Jabatan dan Agensi negeri **adalah pada tahap baik dengan diberi penarafan 3 bintang**. Tahap prestasi pengurusan kewangan keseluruhan Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit adalah seperti di **Carta 6.1**.

Carta 6.1
Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti
Jabatan/Agensi Negeri Bagi Tahun 2009

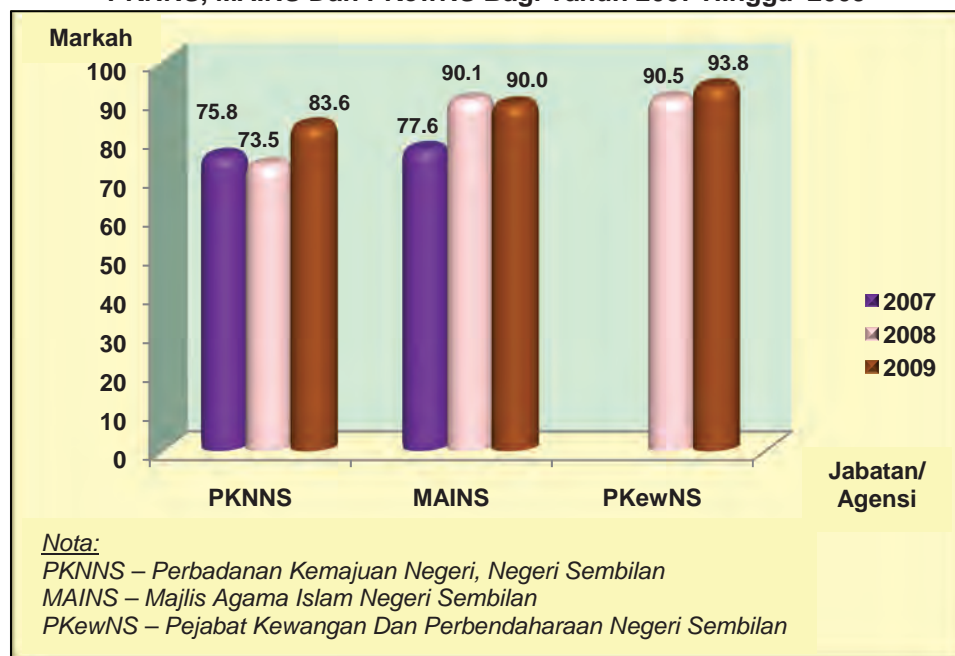

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

Pada tahun 2009, perbandingan dua Agensi dan satu Jabatan Negeri yang dilaksanakan pengauditan pengurusan kewangan pada setiap tahun menunjukkan peningkatan yang ketara bagi Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan (PKNNS) terhadap tahap prestasi pengurusan kewangan iaitu mendapat 83.6% berbanding 73.5% pada tahun 2008. Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri Sembilan juga menunjukkan peningkatan prestasi pengurusan kewangan iaitu mendapat 93.8% berbanding 90.5% pada tahun 2008. Pemantauan dan komitmen Pegawai Pengawal dalam aspek pengurusan kewangan dan

kefahaman pegawai dan kakitangan dalam urusan kewangan adalah antara faktor kepada peningkatan tersebut. Bagaimanapun, Majlis Agama Islam Negeri Sembilan (MAINS) menunjukkan penurunan tetapi masih mengekalkan prestasi pengurusan kewangan pada tahap sangat baik. Antara sebab berlakunya penurunan ini ialah kelemahan dalam kawalan dalaman. Perbandingan tahap prestasi pengurusan kewangan bagi tiga Jabatan/ Agensi wajib yang diaudit setiap tahun adalah seperti di **Carta 6.2**.

Carta 6.2
Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti
PKNNS, MAINS Dan PKewNS Bagi Tahun 2007 Hingga 2009

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

6.10 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Secara umumnya, prestasi pengurusan kewangan di 13 Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit adalah pada tahap baik. Bagaimanapun, prestasinya masih boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan bukan sahaja mengambil tindakan memperbetulkan kelemahan-kelemahan yang telah dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara bahkan juga mengambil tindakan pencegahan/*preventive* bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang. Bagi memantapkan lagi prestasi pengurusan kewangan, pertimbangan perlu diberi kepada perkara-perkara berikut:

- a) Di peringkat Jabatan/Agensi Negeri, Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) antara lainya telah dipertanggungjawabkan untuk membincangkan isu-isu yang dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara dan berfungsi dengan berkesan dan lebih fokus.
- b) Pegawai Pengawal hendaklah memastikan jawatankuasa-jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan dengan mematuhi Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan yang dikeluarkan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991. Selain itu,

Pegawai Pengawal perlu memberi tumpuan kepada pematuhan Pekeliling dan arahan berkaitan dengan pengurusan kewangan.

- c) Pegawai Pengawal perlu memastikan UAD berfungsi dengan lebih cekap dan berkesan. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal hendaklah memastikan Unit Audit Dalamnya mempunyai kakitangan yang mencukupi dari segi bilangan, gred dan kepakaran. UAD hendaklah memainkan peranan supaya membantu Jabatan dan Agensi menangani masalah pengurusan kewangan. Setiap proses kerja pengauditan mesti mempunyai mekanisme yang boleh menjamin kualiti dan integritinya.
- d) Penglibatan Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu dipertingkatkan lagi bagi memperbaiki tahap pengurusan kewangan. Latihan perlu terus diberikan kepada penjawat awam yang terlibat dengan pengurusan kewangan untuk meningkatkan kompetensi mereka.

7. PEMERIKSAAN AUDIT MENGEJUT

7.1 PENDAHULUAN

Arahan Perbendaharaan menetapkan Ketua Jabatan hendaklah memastikan pegawai yang bertanggungjawab telah menyimpan wang awam, setem atau barangan berharga yang lain dengan selamat di dalam peti besi, bilik kebal, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain. Ketua Jabatan juga hendaklah memastikan rekod mengenainya diselenggarakan dengan lengkap, kemas kini dan diperiksa oleh pegawai kanan secara berkala. Untuk menentukan sejauh mana peraturan ini dipatuhi, Jabatan Audit Negara telah menjalankan pemeriksaan audit mengejut di lima Jabatan/Agensi Negeri iaitu:

- a) Majlis Daerah Jelebu
- b) Pejabat Tanah Dan Daerah Jelebu
- c) Pejabat Agama Islam Daerah Rembau
- d) Jabatan Perhutanan Negeri Sembilan
- e) Pusat Zakat Negeri Sembilan Cawangan Jelebu

7.2 PENEMUAN AUDIT

Hasil daripada pemeriksaan audit mengejut yang dijalankan mendapati secara keseluruhannya, kelemahan yang diperhatikan adalah seperti berikut:

- a) Buku Tunai tidak dikemas kini pada hari yang sama selaras dengan keperluan Arahan Perbendaharaan 72 (Majlis Daerah Jelebu).
- b) Pembayaran melalui panjar wang runcit tidak disokong dengan baucar kecil (Majlis Daerah Jelebu).
- c) Sijil Pengesahan panjar wang runcit pada akhir tahun tidak disediakan (Majlis Daerah Jelebu).

- d)** Pegawai yang tidak diberi kuasa dibenarkan membuka peti besi (Majlis Daerah Jelebu).
- e)** Daftar Mel tidak diselenggara dengan teratur dan kemas kini (Pusat Zakat Negeri Sembilan Cawangan Jelebu).
- f)** Baki panjar wang tunai tidak sama dengan baki daftar panjar (Pusat Zakat Negeri Sembilan Cawangan Jelebu).
- g)** Pemeriksaan fizikal tidak dijalankan ke atas harta modal selaras dengan keperluan Pekeliling Perbendaharaan Bil.5/2007(Jabatan Perhutanan Negeri).
- h)** Pemeriksaan Mengejut dilakukan oleh Bahagian Kewangan Jabatan sendiri dan bukannya oleh Ketua Jabatan atau wakil yang dilantik (Jabatan Perhutanan Negeri).
- i)** Baki mengikut rekod jabatan berbeza dengan rekod pejabat pembayar (Bendahari Negeri) bagi Penyata Penyesuaian Bulanan Akaun Amanah (Jabatan Perhutanan Negeri).
- j)** Aset lama tidak didaftarkan ke dalam Daftar Harta Modal (Jabatan Perhutanan Negeri).
- k)** Daftar Bil tidak diselenggara dengan teratur dan kemas kini (Pejabat Daerah Dan Tanah Jelebu).
- l)** Fail Sejarah bagi kenderaan tidak diselenggara dengan teratur dan lengkap (Pejabat Daerah Dan Tanah Jelebu).
- m)** Notis Pemberitahuan Awam tidak dipamerkan (Pejabat Agama Islam Daerah Rembau).

7.3 Ketua Jabatan/Pejabat yang berkenaan telah dimaklumkan tentang perkara yang diperhatikan dan mereka telah diminta untuk mengambil tindakan pembetulan dengan sewajarnya.

BAHAGIAN V

**PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN
PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN
AGENSI NEGERI**

BAHAGIAN V

PENYERAHAN, PENGESAHAN DAN PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

8. PENDAHULUAN

Mengikut Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara dikehendaki menjalankan pengauditan Penyata Kewangan Agensi Negeri seperti Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan. Pengauditan dilaksanakan bagi mengesah dan memastikan penyata kewangan adalah bebas daripada kesalahan dan ketinggalan yang *material* serta memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama dengan berpandukan Akta dan piawaian yang diluluskan.

8.1 PENGAUDITAN PENYATA KEWANGAN

Selaras dengan Seksyen 5(c) Akta Audit 1957, Jabatan Audit Negara melaksanakan pengauditan terhadap penyata kewangan Agensi Kerajaan Negeri bagi memastikan segala akaun serta rekod kewangan diselenggara dengan teratur dan kemas kini. Sehingga akhir tahun 2009, terdapat lima Badan Berkanun Negeri, lapan Pihak Berkuasa Tempatan dan satu Majlis Agama Islam tertakluk di bawah pengauditan penyata kewangan oleh Jabatan Audit Negara. Bagaimanapun, penyata kewangan empat Badan Berkanun Negeri dan lapan Pihak Berkuasa Tempatan diaudit oleh Firma Audit Swasta yang dilantik oleh Ketua Audit Negara sebagaimana yang dinyatakan dalam Seksyen 7(3) Akta Audit 1957.

Bagi penyata kewangan yang diaudit oleh Firma Audit Swasta, Jabatan Audit Negara akan memantau sebelum, semasa dan selepas pengauditan dilaksanakan bagi memastikan ianya selaras dengan arahan yang ditetapkan. Sebelum pengauditan dilaksanakan, Firma Audit Swasta dikehendaki menyediakan Memorandum Perancangan Audit dengan menyatakan antaranya pendekatan Audit, tempoh pengauditan dan pasukan Audit yang terlibat. Melalui memorandum ini, Jabatan Audit Negara dapat memastikan Firma Audit Swasta mempunyai pendekatan dan liputan Audit yang mencukupi untuk melaksanakan pengauditan dalam tempoh yang ditetapkan.

Lawatan oleh Juruaudit Jabatan Audit Negara ke pejabat Agensi semasa pengauditan dilaksanakan oleh Firma Audit Swasta juga dilakukan bagi memastikan pasukan Audit yang terlibat terdiri daripada pegawai yang berkelayakan sebagaimana yang dinyatakan dalam Memorandum Perancangan Audit. Semasa lawatan, Juruaudit Jabatan Audit Negara telah berbincang dengan pihak Firma Audit Swasta mengenai perkara berbangkit semasa pengauditan dilaksanakan. Perbincangan ini membolehkan perkara berbangkit yang kurang *material* dapat diselesaikan. Pada akhir pengauditan, Firma Audit Swasta dikehendaki mengemukakan penemuan audit berserta fail kerja, laporan terperinci dan laporan juruaudit mengenai penyata kewangan yang diaudit. Fail kerja akan disemak untuk memastikan

perkara *material* dibangkitkan dan bukti audit adalah mencukupi serta memuaskan. Setiap akhir tahun, prestasi semua Firma Audit Swasta akan dinilai dan diambil kira dalam membuat keputusan untuk ditawarkan bagi pengauditan penyata kewangan seterusnya.

8.2 KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN

Penyata kewangan hendaklah diserahkan kepada Ketua Audit Negara mengikut tempoh yang ditetapkan berdasarkan kepada Akta dan Enakmen yang berkaitan. Pada keseluruhannya, penyerahan penyata kewangan oleh Agensi adalah baik di mana 13 daripada 14 penyata kewangan tahun 2009 telah diserahkan kepada Jabatan Audit Negara sehingga 31 Mei 2009. Daripada jumlah tersebut, tujuh adalah daripada Pihak Berkuasa Tempatan manakala lima daripada Badan Berkanun Negeri dan satu daripada Majlis Agama Islam. Kedudukan penyerahan penyata kewangan sehingga 31 Mei 2010 bagi Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah seperti di **Jadual 8.1**.

Jadual 8.1
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan
Agensi Kerajaan Negeri Setakat 31 Mei 2010

Bil.	Agensi	Penyata Kewangan Telah Disahkan (Tahun)	Penyata Kewangan Sedang Diaudit (Tahun)	Penyata Kewangan Belum Diterima (Tahun)
A. Badan Berkanun Negeri				
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	2008	2009	-
2.	Lembaga Muzium Negeri, Negeri Sembilan	2008	2009	-
3.	Majlis Sukan Negeri, Negeri Sembilan	2008	2009	-
4.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Sembilan	2008	2009	-
5.	Yayasan Negeri Sembilan	2008	2009	-
B. Majlis Agama Islam				
1.	Majlis Agama Islam Negeri Sembilan	2008	2009	-
C. Pihak Berkuasa Tempatan				
1.	Majlis Perbandaran Seremban	2008	2009	-
2.	Majlis Perbandaran Nilai	2008	2009	-
3.	Majlis Perbandaran Port Dickson	2008	2009	-
4.	Majlis Daerah Kuala Pilah	2008	2009	-
5.	Majlis Daerah Jelebu	2008	2009	-
6.	Majlis Daerah Jempol	2008	2009	-
7.	Majlis Daerah Rembau	2008	2009	-
8.	Majlis Daerah Tampin	2008	-	2009
Jumlah		14	13	1

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

8.3 PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN

Jabatan Audit Negara telah mengesahkan sebanyak 14 penyata kewangan Agensi Kerajaan Negeri bagi tahun 2008 iaitu lima penyata kewangan Badan Berkanun Negeri, satu penyata kewangan Majlis Agama Islam dan lapan penyata kewangan Pihak Berkuasa Tempatan. Sebanyak 14 Sijil Tanpa Teguran telah dikeluarkan iaitu lima penyata kewangan Badan Berkanun Negeri, lapan penyata kewangan Pihak Berkuasa Tempatan dan satu penyata kewangan Majlis Agama Islam. Maklumat lanjut mengenai kedudukan persijilan penyata kewangan Agensi Kerajaan Negeri adalah seperti di **Jadual 8.2**.

Jadual 8.2
Kedudukan Persijilan Penyata Kewangan Agensi Setakat 31 Mei 2010

Bil.	Agensi	Tahun Penyata	Jenis Sijil Audit
A.	Badan Berkanun Negeri		
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	2008	Tanpa Teguran
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Sembilan	2008	Tanpa Teguran
3.	Yayasan Negeri Sembilan	2008	Tanpa Teguran
4.	Lembaga Muzium Negeri Sembilan	2008	Tanpa Teguran
5.	Majlis Sukan Negeri Sembilan	2008	Tanpa Teguran
B.	Majlis Agama Islam		
1.	Majlis Agama Islam Negeri Sembilan	2008	Tanpa Teguran
C.	Pihak Berkuasa Tempatan		
1.	Majlis Perbandaran Seremban	2008	Tanpa Teguran
2.	Majlis Perbandaran Nilai	2008	Tanpa Teguran
3.	Majlis Perbandaran Port Dickson	2008	Tanpa Teguran
4.	Majlis Daerah Tampin	2008	Tanpa Teguran
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	2008	Tanpa Teguran
6.	Majlis Daerah Jelebu	2008	Tanpa Teguran
7.	Majlis Daerah Jempol	2008	Tanpa Teguran
8.	Majlis Daerah Rembau	2008	Tanpa Teguran
Jumlah		14	

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

8.4 PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan menghendaki Laporan Ketua Audit Negara mengenai Akaun Agensi Negeri dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Enakmen penubuhan Badan Berkanun Negeri dan Seksyen 60(5) Akta Kerajaan Tempatan 1976 juga memperuntukkan supaya Penyata Kewangan yang diperakui oleh Ketua Audit Negara dibentangkan di Dewan yang sama. Sehingga 31 Mei 2010, Laporan Ketua Audit Negara mengenai 14 penyata kewangan Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Kedudukan pembentangan penyata kewangan adalah seperti di **Jadual 8.3**.

Jadual 8.3
Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam Dan Pihak Berkuasa
Tempatan Yang Dibentangkan Sehingga 31 Mei 2010

Bil.	Agensi	Penyata Kewangan Terakhir Dibentangkan	Tarikh Penyata Kewangan Disahkan
A. Badan-Badan Berkanun Negeri			
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	2008	28.8.2009
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Sembilan	2008	28.7.2009
3.	Lembaga Muzium Negeri Sembilan	2008	28.7.2009
4.	Majlis Sukan Negeri, Negeri Sembilan	2008	17.9.2009
5.	Yayasan Negeri Sembilan	2008	23.10.2009
B. Majlis Agama Islam			
1.	Majlis Agama Islam Negeri Sembilan	2008	28.8.2009
C. Pihak Berkuasa Tempatan			
1.	Majlis Perbandaran Seremban	2008	28.9.2009
2.	Majlis Perbandaran Nilai	2008	11.9.2009
3.	Majlis Perbandaran Port Dickson	2008	31.7.2009
4.	Majlis Daerah Tampin	2008	2.9.2009
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	2008	16.7.2009
6.	Majlis Daerah Jelebu	2008	17.7.2009
7.	Majlis Daerah Jempol	2008	18.8.2009
8.	Majlis Daerah Rembau	2008	30.7.2009
Jumlah		14	

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

8.5 PRESTASI KEWANGAN

8.5.1 Analisis Kedudukan Kewangan

Analisis kedudukan kewangan Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah berdasarkan kepada penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2008. Jabatan Audit Negara telah mengesahkan penyata kewangan tahun 2008 bagi lima Badan Berkanun Negeri, satu Majlis Agama Islam dan lapan Pihak Berkuasa Tempatan.

i) Badan Berkanun Negeri

Prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri berdasarkan kepada penyata kewangan tahun 2008 yang telah disahkan adalah seperti di **Jadual 8.4**.

Jadual 8.4
Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri
Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008

Bil.	Agensi	Penyata Pendapatan Pada 31 Disember 2008			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2008		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ (Defisit) (RM Juta)	Aset Semasa (RM Juta)	Liabiliti Semasa (RM Juta)	Aset Semasa Bersih (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan	9.60	16.22	(6.62)	74.71	119.43	(44.72)
2.	Perbadanan Perpustakaan Negeri Sembilan	9.54	7.48	2.06	5.59	2.82	2.77
3.	Yayasan Negeri Sembilan	7.83	11.24	(3.41)	49.87	14.61	35.26
4.	Lembaga Muzium Negeri Sembilan	1.72	1.57	0.15	0.45	0.12	0.33
5.	Majlis Sukan Negeri, Negeri Sembilan	6.07	6.82	(0.75)	8.29	0.01	8.28
6.	Majlis Agama Islam Negeri Sembilan	56.07	52.25	3.82	74.36	4.14	70.22

Sumber: Penyata Kewangan Agensi Tahun 2008

Dua Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam mencatatkan surplus pada tahun 2008, manakala tiga lagi Badan Berkanun Negeri mencatat defisit. Majlis Agama Islam Negeri Sembilan mencatatkan surplus tertinggi iaitu sejumlah RM3.82 juta manakala Lembaga Muzium Negeri Sembilan mencatatkan surplus terendah sejumlah RM0.15 juta. Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan mencatatkan defisit tertinggi iaitu sejumlah RM6.62 juta manakala Majlis Sukan Negeri, Negeri Sembilan mencatatkan defisit terendah sejumlah RM0.75 juta. Empat Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam mempunyai lebih aset semasa berbanding liabiliti semasa kecuali Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan.

ii) Pihak Berkuasa Tempatan

Prestasi kewangan Pihak Berkuasa Tempatan berdasarkan kepada penyata kewangan tahun 2008 yang telah disahkan adalah seperti di **Jadual 8.5**.

Jadual 8.5
Prestasi Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan
Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Penyata Pendapatan Pada 31 Disember 2008			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2008		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ (Defisit) (RM Juta)	Aset Semasa (RM Juta)	Liabiliti Semasa (RM Juta)	Aset Bersih Semasa (RM Juta)
1.	MP Seremban	86.59	88.28	(1.69)	67.79	35.37	32.42
2.	MP Nilai	50.05	45.97	4.08	54.27	30.02	24.25
3.	MP Port Dickson	38.46	28.68	9.78	44.98	7.86	37.12
4.	MD Tampin	24.66	22.31	2.35	10.73	4.21	6.52
5.	MD Kuala Pilah	14.88	16.69	(1.81)	4.10	7.39	(3.29)
6.	MD Jelebu	9.26	9.24	0.02	3.89	1.55	2.34
7.	MD Jempol	15.34	14.38	0.96	13.90	3.15	10.75
8.	MD Rembau	15.30	13.69	1.61	4.18	3.70	0.48

Sumber: Penyata Kewangan Agensi Tahun 2008

Enam Pihak Berkuasa Tempatan telah mencatat surplus pada tahun 2008, manakala dua mencatat defisit. Majlis Perbandaran Port Dickson mencatat surplus tertinggi sejumlah RM9.78 juta berbanding Majlis Daerah Jelebu yang mencatat surplus terendah sejumlah RM0.02 juta. Majlis Daerah Kuala Pilah mencatat defisit lebih tinggi iaitu sejumlah RM1.81 juta berbanding Majlis Perbandaran Seremban yang mencatat defisit sejumlah RM1.69 juta. Kesemua Pihak Berkuasa Tempatan mempunyai lebihan aset semasa berbanding dengan liabiliti semasa kecuali Majlis Daerah Kuala Pilah.

8.6 ANALISIS TUNGGAKAN CUKAI TAKSIRAN

Majlis Perbandaran Nilai menunjukkan peningkatan ketara tunggakan cukai taksiran sejumlah RM3.79 juta atau 12.4% menjadi RM34.31 juta pada tahun 2008 berbanding sejumlah RM30.52 juta pada tahun 2007. Manakala Majlis Perbandaran Port Dickson telah dapat menurunkan tunggakan cukai taksiran sejumlah RM2.86 juta iaitu dari sejumlah RM18.21 juta pada tahun 2007 kepada RM15.35 juta pada tahun 2008. Penurunan tunggakan cukai taksiran ini adalah hasil usaha serta tindakan yang cekap oleh Unit Penguatkuasaan Majlis. Pihak Berkuasa Tempatan perlu meningkatkan tindakan penguatkuasaan supaya tunggakan cukai taksiran dapat dipungut dan dikurangkan. Kedudukan tunggakan cukai taksiran adalah seperti di **Jadual 8.6**.

Jadual 8.6
Tunggakan Cukai Taksiran Bagi Tahun 2008 Berbanding Tahun 2007

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Majlis Perbandaran Nilai	30.52	34.31	3.79	12.4
2.	Majlis Perbandaran Port Dickson	18.21	15.35	(2.86)	15.7
3.	Majlis Perbandaran Seremban	20.78	23.79	3.01	14.5
4.	Majlis Daerah Jempol	1.41	1.41	-	-
5.	Majlis Daerah Kuala Pilah	0.78	0.84	0.06	7.7
6.	Majlis Daerah Rembau	0.51	0.61	0.10	19.6
7.	Majlis Daerah Jelebu	1.09	1.17	0.08	7.3
8.	Majlis Daerah Tampin	2.00	1.95	(0.05)	2.5
Jumlah		75.30	79.43	4.13	5.5

Sumber: Penyata Kewangan Agensi Tahun 2008

8.7 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada keseluruhannya, prestasi penyerahan penyata kewangan adalah baik kerana 13 Agensi berjaya menyerahkan penyata kewangan tahun 2009 kepada Jabatan Audit Negara sehingga 31 Mei 2010. Pengurusan Penyata Kewangan bertambah baik kerana semua Agensi Kerajaan Negeri telah menerima Sijil Audit Tanpa Teguran bagi penyata kewangan tahun 2008. Pembentangan penyata kewangan dan prestasi kewangan Agensi adalah baik kerana semua penyata kewangan berserta Sijil Audit telah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri. Prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri adalah memuaskan kerana tiga agensi mengalami surplus dan tiga agensi mengalami defisit. Manakala prestasi kewangan Pihak Berkuasa Tempatan adalah baik di mana enam berkedudukan surplus dan dua mengalami defisit. Bagaimanapun, Prestasi kutipan cukai taksiran adalah kurang memuaskan kerana amaun tunggakan berjumlah RM79.43 juta menunjukkan peningkatan sebanyak RM4.13 juta atau 5.4%. Bagi penambahbaikan kepada perkara yang dibangkitkan, Agensi Kerajaan Negeri disyorkan untuk mengambil langkah seperti berikut:

- a) Agensi yang mengalami defisit dan kekurangan aset semasa bersih perlu mempertingkatkan prestasi kewangannya supaya pendapatan yang diperolehi dapat menampung perbelanjaan mengurus dan menanggung liabiliti semasa; dan
- b) Pihak Berkuasa Tempatan perlu memastikan tunggakan cukai taksiran dapat dikurangkan dengan mengambil tindakan lebih tegas terhadap mereka yang gagal membayar cukai taksiran dalam tempoh masa yang ditetapkan seperti mengambil tindakan penguatkuasaan dan undang-undang.

BAHAGIAN VI

**PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
DAN MESYUARAT JAWATANKUASA
KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI**

BAHAGIAN VI

PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

9. PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan menghendaki Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Kerajaan Negeri dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Kerajaan Negeri Sembilan Tahun 2008 telah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri pada 20 November 2009.

10. MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

Pada tahun 2009 dan sehingga 31 Mei 2010, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri telah bermesyuarat sebanyak enam kali bagi membincangkan Laporan Ketua Audit Negara bagi tahun 2006 dan 2007. Perbincangan mengenai Pengurusan Kewangan Kerajaan Negeri telah diadakan sebanyak tiga kali. Jawatankuasa juga telah memanggil Ketua-ketua Jabatan yang berkenaan supaya memberi penjelasan terhadap perkara yang dilaporkan. Selaras dengan peranan Jawatankuasa untuk memastikan wujudnya akauntabiliti awam, Jawatankuasa hendaklah dari semasa ke semasa mengadakan mesyuarat bagi membincangkan Laporan Ketua Audit Negara dan memastikan syor-syor Jawatankuasa diambil tindakan oleh Ketua Jabatan/Agensi Kerajaan Negeri. Butiran ringkas perkara yang dibincangkan oleh Jawatankuasa semasa mesyuarat adalah seperti di **Jadual 10.1**.

Jadual 10.1
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam
Negeri Sembilan Sepanjang Tahun 2009 Dan Sehingga 31 Mei 2010

Tarikh	Jabatan/Agensi	Perkara
29.1.2010	Majlis Daerah Kuala Pilah Jabatan Kehakiman Syariah	<u>Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2006</u> Pengurusan Kewangan
8.4.2010	Pejabat Daerah Dan Tanah Jempol	<u>Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2006</u> Pengurusan Kewangan
10.5.2010	Perbadanan Kemajuan Negeri Sembilan	<u>Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2007</u> Pengurusan Kewangan

Sumber: Jabatan Audit Negara

PENUTUP

Pengurusan Kewangan berdasarkan Indeks Akauntabiliti di Jabatan/Agensi Negeri pada tahun 2009 telah menunjukkan pencapaian yang bertambah baik berbanding tahun 2008. Bagaimanapun masih berlaku beberapa kelemahan seperti yang dilaporkan. Kelemahan dalam pengurusan kewangan yang dilaporkan dalam Laporan ini menggambarkan bahawa tahap akauntabiliti pengurusan wang awam masih perlu dipertingkatkan lagi. Langkah pembetulan perlu diambil bagi memastikan wujudnya akauntabiliti dan integriti dalam pengurusan kewangan.

Secara keseluruhannya pelaksanaan projek pembangunan di Negeri Sembilan yang diluluskan bagi tahun 2006 hingga 2009 di bawah RMKe-9 adalah baik di mana sebanyak 819 projek atau 84.1% daripada 974 projek telah dapat disiapkan. Pencapaian prestasi perbelanjaan RMKe-9 belum dapat dinilai secara keseluruhannya kerana tahun 2009 merupakan tahun keempat RMKe-9 dilaksanakan. Pelaksanaan projek pembangunan yang lancar dapat mempertingkatkan lagi taraf hidup rakyat di Negeri Sembilan.

Memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan pensampelan dan skop tertentu, Pegawai Pengawal yang terlibat perlu mengatitkan supaya pemeriksaan secara menyeluruh dijalankan untuk menentukan sama ada kelemahan yang sama juga berlaku di bahagian lain yang tidak diaudit dan seterusnya mengambil tindakan pembetulan dan penambahbaikan.

JABATAN AUDIT NEGARA
Putrajaya

21 Jun 2010

LAMPIRAN

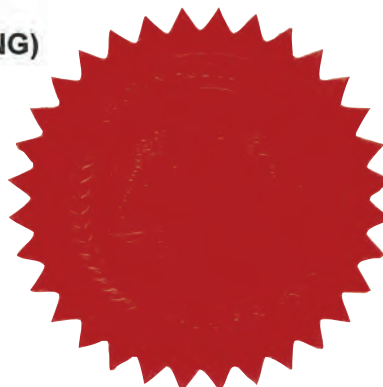
**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI SEMBILAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009**

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Sembilan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 telah diaudit atas arahan saya selaras dengan Akta Audit 1957. Pihak pengurusan Kerajaan Negeri adalah bertanggungjawab terhadap Penyata Kewangan ini dan tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap Penyata Kewangan tersebut. Pengauditan telah dilaksanakan dengan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan.

Pada pendapat saya, Penyata Kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Sembilan pada 31 Disember 2009; hasil operasi serta aliran tunainya bagi tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan. Rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)
Ketua Audit Negara
Malaysia

Putrajaya
21 Jun 2010

Lembaran Imbangan
seperti pada 31 Disember 2009

Penyata	Nota	2009 RM	2008 RM
WANG AWAM			
A WANG TUNAI	7	265,708,878.66	152,238,023.23
B PELABURAN	8	23,398,432.79	23,398,432.79
		<u>289,107,311.45</u>	<u>175,636,456.02</u>
DIPEGANG BAGI:			
KUMPULAN WANG DISATUKAN			
C AKAUN HASIL DISATUKAN	9	74,963,429.89	79,417,094.12
D AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	10	0.00	0.00
E AKAUN AMANAH DISATUKAN	11	214,143,881.56	96,219,361.90
		<u>289,107,311.45</u>	<u>175,636,456.02</u>

Lembaran Imbangan ini hendaklah dibaca bersama dengan penyata dan nota yang dilampirkan

DATO' AB. RADZAK BIN AB. RAHMAN
PEGAWAI KEWANGAN NEGERI
NEGERI SEMBILAN

MOHD AZMI BIN MOHAMED YAZID
BENDAHARI NEGERI
NEGERI SEMBILAN

PERBENDAHARAAN NEGERI
NEGERI SEMBILAN
24 FEBRUARI 2010

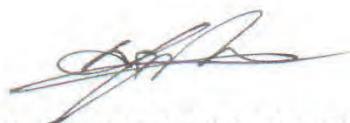
**Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai
seperti pada 31 Disember 2009**

		Kemaskini	
TERIMAAN		RM	RM
Hasil	Penyata C		
Hasil Cukai		113,513,068.86	
Terimaan Bukan Hasil		63,019,040.04	
Hasil Bukan Cukai		71,261,224.22	247,793,333.12
Pinjaman	Penyata D		
Pinjaman Dalam Negeri		278,189,528.00	
Pinjaman Luar Negeri		-	278,189,528.00
Lain-Lain Terimaan	Penyata E		
Pelbagai Terimaan Amanah		1,899,626,721.86	1,899,626,721.86
Jumlah Terimaan			2,425,609,582.98
BAYARAN			
Perbelanjaan Mengurus	Penyata C		
Emolumen		98,075,923.84	
Aset		2,110,807.00	
Perbelanjaan Lain		3,538,651.89	
Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap		84,412,045.47	
Perkhidmatan Dan Bekalan		64,109,569.15	252,246,997.35
Perbelanjaan Pembangunan	Penyata E		
Langsung		86,342,057.80	
Pinjaman		10,015,261.09	96,357,318.89
Lain-Lain Bayaran	Penyata D/E	1,963,534,411.31	1,963,534,411.31
Jumlah Bayaran			2,312,138,727.55
Tambahkan / (Kurangan) Wang Tunai			113,470,855.43
Wang Tunai Pada 01 Januari 2009	Penyata A		152,238,023.23
JUMLAH WANG TUNAI PADA 31 DISEMBER 2009			265,708,878.66

**Penyata Akaun Memorandum
seperti pada 31 Disember 2009**

Penyata	Nota	2009	2008
		RM	RM
F ASET			
1 Pinjaman Boleh Tuntut	12(i)	360,059,913.74	363,191,453.78
2 Tunggakan Hasil	12(ii)	108,169,425.96	136,462,753.58
3 Pelaburan	12(iii)	6,297,500.00	6,297,500.00
G TANGGUNGAN			
1 Hutang Awam	13(i)	2,397,694,833.00	2,138,627,595.32

Penyata Akaun Memorandum ini hendaklah dibaca bersama dengan penyata dan nota yang dilampirkan

DATO' AB. RADZAK BIN AB. RAHMAN
PEGAWAI KEWANGAN NEGERI
NEGERI SEMBILAN

MOHD AZMI BIN MOHAMED YAZID
BENDAHARI NEGERI
NEGERI SEMBILAN

PERBENDAHARAAN NEGERI
NEGERI SEMBILAN
24 FEBRUARI 2010

C Penyata Akaun Hasil Disatukan seperti pada 31 Disember 2009

Perihal	2009			2008	
	Belanjawan	Sebenar		Sebenar	
	RM	RM	% Belanjawan	RM	% Belanjawan
BAKI PADA 1 JANUARI		79,417,094.12		95,018,977.58	
I HASIL					
Hasil Cukai	156,484,800.00	113,513,068.86	72.54	115,524,465.87	100.13
Hasil Bukan Cukai	65,856,200.00	71,261,224.22	108.21	64,565,576.13	112.65
Terimaan Bukan Hasil	64,209,000.00	63,019,040.04	98.15	80,609,740.31	170.02
Jumlah Hasil	286,550,000.00	247,793,333.12	86.47	260,699,782.31	118.45
II PERBELANJAAN MENGURUS					
Emolumen	106,491,928.51	98,075,923.84	92.10	96,449,793.28	88.15
Perkhidmatan Dan Bekalan	69,024,750.49	64,109,569.15	92.88	71,358,519.54	89.31
Aset	2,154,610.00	2,110,807.00	97.97	3,991,776.39	84.23
Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	108,294,559.00	84,412,045.47	77.95	101,444,496.47	72.76
Perbelanjaan Lain	3,548,952.00	3,538,651.89	99.71	3,057,080.09	81.60
Jumlah Perbelanjaan Mengurus	289,514,800.00	252,246,997.35	87.13	276,301,665.77	81.93
Lebihan /(Defisit) Bagi Tahun (I - II)	(2,964,800.00)	(4,453,664.23)		(15,601,883.46)	
BAKI PADA 31 DISEMBER		74,963,429.89		79,417,094.12	

Butir Lanjut : Penyata C1 dan C2

Nota Kepada Penyata Kewangan Kerajaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama dengannya)

DASAR DAN KAEDAH PERAKAUNAN YANG PENTING

1. Dasar Perakaunan

Dasar perakaunan adalah tertakluk kepada undang-undang dan peraturan yang berkaitan dengan pengurusan perakaunan dan kewangan Kerajaan Negeri.

2. Asas Perakaunan

Penyata Kewangan disediakan berasaskan tunai ubahsuai.

3. Kaedah Perakaunan

Kaedah perakaunan Kerajaan Negeri adalah berasaskan 2 konsep seperti terkandung di dalam Perlembagaan Persekutuan iaitu:-

- (a) Konsep Kumpulanwang Negeri Disatukan yang berpunca daripada keperluan bahawa segala hasil dan wang yang didapatkan atau diterima kecuali zakat, fitrah, baitulmal atau hasil agama Islam seumpamanya dimasukkan serta menjadi satu kumpulanwang yang dinamakan Kumpulanwang Disatukan bagi negeri itu (Fasal 97(2)); dan
- (b) Konsep bahawa tiada wang kecuali perbelanjaan tanggungan tertentu boleh dikeluarkan dari Kumpulanwang Negeri Disatukan melainkan diperuntukkan atau dibenarkan dengan cara lain oleh Dewan Undangan Negeri (Fasal 104).

Dewan Undangan Negeri memberi kuasa melakukan pembayaran daripada Kumpulanwang Disatukan melalui Akta Perbekalan Tahunan dan Akta Perbekalan Tambahan serta undang-undang lain. Kuasa membelanja yang dibenarkan melalui Akta Perbekalan adalah untuk maksud yang

ditetapkan serta amaun maksima yang baginya ia dibenarkan.

4. Pembentangan Penyata Kewangan

Penyata-penyata Akaun yang disediakan adalah mengikut kehendak Seksyen 16(1) Akta Tatacara Kewangan 1957 (Disemak 1972) seperti berikut:

- (a) Akaun Hasil Disatukan
- (b) Akaun Pinjaman Disatukan
- (c) Akaun Amanah Disatukan
- (d) Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai
- (e) Akaun Memorandum yang terdiri daripada penyata aset dan tanggungan

5. Entiti Perakaunan

Sebagai sebuah entiti perakaunan, Kerajaan Negeri adalah termasuk semua jabatan dan agensi Kerajaan Negeri tetapi tidak termasuk badan-badan berkanun, Pihak Berkuasa Tempatan dan syarikat milik Kerajaan.

6. Tahun Kewangan

Tahun Kewangan sebagaimana yang telah ditetapkan oleh Seksyen 3 Akta Tatacara Kewangan 1957 (Disemak 1972) adalah suatu tempoh dua belas bulan yang berakhir pada 31 Disember setiap tahun.

LEMBARAN IMBANGAN

7. Wang Tunai – Penyata A

Wang Tunai adalah terdiri daripada Wang Tunai Dalam Tangan, Wang Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Bank termasuk Simpanan Tetap.

Nota Kepada Penyata Kewangan Kerajaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama dengannya)

Baki Wang Tunai Dalam Bank menunjukkan kedudukan baki buku tunai setelah membuat pelarasan perbezaan baki antara buku tunai dan bank sebagaimana yang dilaporkan dalam Penyata Penyesuaian Bank.

8. Pelaburan – Penyata B

Pelaburan yang dilaporkan di dalam Lembaran Imbangan adalah pelaburan yang dibuat daripada lebih Kumpulanwang Disatukan.

Tiga daripada empat saham milik Kerajaan Negeri yang disenaraikan dalam Penyata B telah dicagarkan kepada Kumpulan Wang Amanah Pencen untuk membiayai pinjaman bagi pembelian tanah di Felda Sendayan iaitu Saham Malaysia Airports Holdings Berhad, Telekom Malaysia Berhad dan Tenaga Nasional Berhad.

9. Akaun Hasil Disatukan – Penyata C

(a) Akaun Hasil – Penyata C1

Kutipan hasil diakaunkan mengikut asas tunai dan diakaunkan secara jumlah kasar ke dalam Akaun Hasil kecuali diuntukkan sebaliknya oleh mana-mana undang-undang.

(b) Perbelanjaan Mengurus – Penyata C2

Perbelanjaan Bekalan

Semua kenaikan peruntukan belanjawan bagi barang-barang dan perkhidmatan serta bayaran pindahan seperti caruman kepada Kumpulanwang Pembangunan dianggap sebagai perbelanjaan.

Terimaan balik terlebih bayaran yang dilakukan dalam tahun kewangan yang sama dikreditkan kepada butir perbelanjaan dari mana bayaran asalnya dibuat, manakala

yang berkaitan dengan perbelanjaan tahun-tahun lepas dikreditkan kepada akaun hasil.

Perbelanjaan Tanggungan

Perbelanjaan tanggungan terdiri dari perbelanjaan yang wajib dikenakan ke atas Kumpulanwang Disatukan mengikut Undang-undang Negeri.

Walaupun peruntukan bagi menampung perbelanjaan tanggungan disertakan dalam anggaran yang dikemukakan ke Dewan Undangan Negeri, ianya tidak dimasukkan dalam Akta Perbelanjaan Bekalan kerana tanggungan telah sedia dibenarkan oleh undang-undang.

10. Akaun Pinjaman Disatukan – Penyata D

Pinjaman yang diterima oleh Kerajaan Negeri daripada Kerajaan Persekutuan dan punca kewangan yang lain di bawah kuasa undang-undang Negeri dan pembayarannya diakaunkan dalam Akaun Pinjaman. Terimaan dari pinjaman untuk pembiayaan projek dipindahkan ke Kumpulanwang Pembangunan. Bagi pinjaman yang diterima untuk pembangunan bekalan air pada tahun 2008 akan dipindahkan ke Akaun Amanah Pembangunan Bekalan Air.

11. Akaun Amanah Disatukan – Penyata E

Akaun Amanah Disatukan mengakaunkan terimaan dan bayaran berikut:

- Semua wang yang diterima dan dibayar oleh mana-mana kumpulanwang amanah mengikut terma dan peraturan yang dinyatakan dalam suratcara amanah (Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957).

Nota Kepada Penyata Kewangan Kerajaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama dengannya)

- Apa-apa wang pelbagai yang diamanahkan kepada seseorang pegawai awam tertakluk kepada kuasa yang diberi melalui arahan amanah (Seksyen 9, Akta Tatacara Kewangan 1957) dan termasuklah penerimaan dan pembayaran wang deposit.

Akaun Amanah Disatukan dikategorikan seperti berikut:

(i) **Kumpulanwang Amanah Kerajaan**

Kumpulanwang Amanah Kerajaan mengakaunkan terimaan dari peruntukan Kerajaan dan bayaran mengikut Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan 1957 (Disemak 1972). Kumpulanwang Amanah Kerajaan terdiri daripada:

- **Kumpulanwang Pembangunan – Penyata E1a**

Kumpulanwang ini ditubuhkan di bawah Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966 dan urusan yang berkaitan dengannya diakaunkan dalam Akaun Kumpulanwang Pembangunan.

Terimaan bagi Kumpulanwang ini adalah terdiri daripada pinjaman yang diambil bagi maksud pembangunan, caruman dari Akaun Hasil Disatukan dan terimaan bayaran balik pinjaman yang dikeluarkan daripada kumpulanwang ini.

Kumpulan wang ini hanya boleh dibelanjakan untuk tujuan tertentu mengikut Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966.

- **Kumpulanwang Amanah Bekalan Air – Penyata E1b**

Kumpulan wang Bekalan Air ditubuhkan mengikut kehendak Akta 20/1960 serta

menerima pakai Akta 230/1980 bagi tatacara kewangan dan perakaunan mengikut Arahan Amanah Jabatan Bekalan Air.

- **Pelbagai Kumpulan wang Amanah Kerajaan – Penyata E1c**

Kumpulan wang ini ditubuhkan di bawah Akta Tatacara Kewangan 1957 Seksyen 10 bagi maksud tertentu selaras dengan Perlembagaan Persekutuan.

Sebahagian daripada kumpulan wang ini bercorak kumpulanwang pusingan. Sumber kewangan Kumpulanwang ini adalah peruntukan daripada Kerajaan Negeri.

Akaun Kena Bayar juga merupakan salah satu akaun di bawah Kumpulan wang Amanah Kerajaan. Ia adalah jumlah yang terhutang kepada pembekal barang-barang dan perkhidmatan yang diperolehi oleh Kerajaan di mana bayarannya dibuat dalam bulan Januari tahun kewangan berikutnya.

(ii) **Kumpulan wang Amanah Awam – Penyata E2**

Kumpulan wang Amanah Awam adalah terdiri daripada Kumpulanwang Amanah Khas yang ditubuhkan di bawah Akta yang berkaitan dan Wang Amanah yang ditubuhkan di bawah Akta Tatacara Kewangan 1957 Seksyen 9 dan Seksyen 10. Kumpulanwang ini mengakaunkan terimaan dari Kerajaan Persekutuan dan orang awam yang diamanahkan kepada Kerajaan Negeri untuk tujuan tertentu.

- **Kumpulanwang Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri Sembilan**

Kumpulanwang ini ditubuhkan melalui ketetapan (usul) Dewan Undangan Negeri. Terimaan Kumpulanwang ini adalah dari

Nota Kepada Penyata Kewangan Kerajaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama dengannya)

sumber pemberian Kerajaan Persekutuan. Kumpulanwang ini digunakan untuk membiayai kos penyeleggaraan semua jalan negeri dan lain-lain perbelanjaan pengurusan yang berkaitan.

- **Akaun Amanah Kelas Mengaji Al-Quran dan Fardu Ain Negeri Sembilan (KAFA)**

Akaun Amanah ini ditubuhkan dengan tujuan mengakaunkan terimaan peruntukan daripada JAKIM dan lain-lain sumber untuk membiayai aktiviti mengurus KAFA seperti yang termaktub di dalam Arahan Amanah berkaitan.

- **Akaun Amanah Sumbangan Geran Infrastruktur Perumahan Awam Kos Rendah (PAKR)**

Akaun Amanah ini ditubuhkan dengan tujuan menerima sumbangan daripada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan serta sumber lain bagi maksud perumahan awam kos rendah untuk membiayai kos projek PAKR yang melebihi RM25,000 seunit, bayaran Juru Perunding dan lain-lain bayaran yang berkaitan dengan sumbangan infrustruktur.

(iii) **Deposit – Penyata E3**

Akaun deposit mengakaunkan wang yang diterima khusus bagi sesuatu maksud di bawah mana-mana undang-undang atau perjanjian.

AKAUN MEMORANDUM

12. Aset – Penyata F

(i) **Pinjaman Boleh Dituntut – Penyata F1**

Akaun ini menunjukkan baki hutang Badan-badan Berkanun, Pihak Berkuasa Tempatan Negeri dan Agensi Negeri dengan Kerajaan

Negeri yang mana pinjaman tersebut dibiayai oleh sumber Negeri dan Sumber Persekutuan.

(ii) **Tunggakan Hasil – Penyata F2**

Hasil yang sepatutnya dikutip oleh pejabat pemungut hasil tetapi tidak dapat dikutip sehingga akhir tahun kewangan.

(iii) **Pelaburan – Penyata F3**

Pelaburan yang telah dikenakan kepada perbelanjaan mengurus dan perbelanjaan pembangunan yang tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan tetapi dilaporkan dalam Penyata Memorandum.

Satu daripada empat saham milik Kerajaan Negeri yang disenaraikan dalam Penyata F3 telah dicagarkan kepada Kumpulanwang Amanah Pencen untuk membiayai pinjaman bagi pembelian tanah di Felda Sendayan iaitu saham Petronas Dagangan Berhad.

13. Tanggungan

(i) **Hutang Kerajaan Negeri – Penyata G**

Akaun ini menunjukkan baki hutang yang terdiri dari semua pinjaman yang diambil oleh Kerajaan Negeri daripada Kerajaan Persekutuan dan punca kewangan lain untuk membiayai projek-projek pembangunan Negeri, Badan-badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan Negeri dan Agensi Negeri.

Pada tahun 2009, baki Hutang Luar Negeri telah diklasifikasi semula sebagai Hutang Dalam Negeri memandangkan pinjaman tersebut adalah daripada Asia Development Bank (ADB) yang dipinjamkan semula oleh Kerajaan Persekutuan.